

ELSŐ KÉZBŐL A HADERŐRŐL!

magyar

HONVÉD

www.honvedelem.hu

A Honvédelmi Minisztérium magazinja – 2017. május XXVIII. évf. 5. szám – 390 Ft

FEGYVEREK,
FOGAKKAL

977086569300617005

28

AZ IDÉN KÉT ÚJ BEMUTATÓ-PILÓTA, SZATMÁRI LÁSZLÓ ŐRNAGY ÉS GOTTSCHALL ANDRÁS SZÁZADOS KÉPVISELHETI KÜLFÖLDÖN A MAGYAR HONVÉDSÉG LÉGIEREJÉT. A TERVEK SZERINT NYOLC REPÜLŐNAPON SZEREPELNEK MAJD, AMELYEK KÖZÜL A LEGRANGOSABB A JÚLIUSI ROYAL INTERNATIONAL AIR TATTOO LESZ AZ ANGLIAI FAIRFORDBAN.

SEREGSZEMLE

Új bemutató-pilóták Kecskeméten

SZATMÁRI „SZATYI” LÁSZLÓ ŐRNAGY ÉS GOTTSCHALL ANDRÁS SZÁZADOS SZEMÉLYBEN KÉT ÚJ BEMUTATÓ-PILÓTA KÉPVISELI A MAGYAR HONVÉDSÉGET IDÉN A NEMZETKÖZI REPÜLŐNAPONON NYOLCPERCES PROGRAMJUKAT A TERVEK SZERINT AZ ANGLIAI ROYAL INTERNATIONAL AIR TATTOO NÉZŐI IS LÁTHATJÁK.

REFLEKTORFÉNYBEN

Két új bemutató-pilótát mutatunk meg Kecskeméten: Szatmári László Őrnagyot és Gottschall Andrást. A képen a két pilóta a MiG-95 repülőgéppel a repülőteremen. A képen a két pilóta a repülőgéppel a repülőteremen. A képen a két pilóta a repülőgéppel a repülőteremen.

...használták meg a repülőgépet a repülőteremen. A képen a két pilóta a repülőgéppel a repülőteremen. A képen a két pilóta a repülőgéppel a repülőteremen.

...használták meg a repülőgépet a repülőteremen. A képen a két pilóta a repülőgéppel a repülőteremen. A képen a két pilóta a repülőgéppel a repülőteremen.

Félgömbben a világ

PIKELVADÁSZAT

Az MH 1. Honvéd Repülőszázad tagjai részt vesznek a világ egyik legnagyobb felhővezénylési versenyében. A képen a pilóták a szimulátorban.

Mindig készülétként

GRÁNÁTPROTOKOLL

Az MH 1. Honvéd Repülőszázad tagjai részt vesznek a világ egyik legnagyobb felhővezénylési versenyében. A képen a pilóták a szimulátorban.

Hetényegyháza – az energia forrása

Az MH 1. Honvéd Repülőszázad tagjai részt vesznek a világ egyik legnagyobb felhővezénylési versenyében. A képen a pilóták a szimulátorban.

12 Regionális szinten is egyedülálló eszközt, egy előretolt repülésirányító szimulátort kapott a szolnoki helikopterbázis.

16 Katonai robbanószervezetet kizárólag az MH 1. Honvéd Tűzszerész- és Hadihajós Ezred tűzszerészei hatástalaníthatnak.

34 Kis túlzással azt is mondhatjuk: a Magyar Honvédség mozgásához szükséges energia Hetényegyházáról érkezik.

**A MAGYAR HONVÉD
MAGAZIN KÖVETKEZŐ
SZÁMA
2017. JÚNIUS 16-ÁN
JELENIK MEG.**

HM ZRÍNYI
TÉRKÉPÉSZETI ÉS KOMMUNIKÁCIÓS
SZOLGÁLTATÓ KÖZHASZNÚ NONPROFIT KFT.

NAGYVILÁG

Teljes fordulat	4
Radar	8
Missziós hírek	10

SEREGSZEMLE

Pixelvadászat	12
Gránátprotokoll	16
Áprilisban történt	20
Ismét bizonyítottak	24
Fegyverek, fogakkal	26
Reflektorfényben	28
Etűdök gépágyúra	32
Minden, ami üzemanyag	34
Hídépítők	38
Tapasztalatgyűjtés	40

HADITECHNIKA

A trónkövetelő	42
----------------	----

HÁTORSZÁG

Széles palettán	46
Tavaszi hadjárat	48
Antant attak	52
Tóparti idill	56
Ki adta le az első lövést?	60
Közérdekű	62

**A Honvédelmi
Minisztérium magazinja
XXVIII. évfolyam 2017. 5. szám**

Kiadja a HM ZRÍNYI Térképészeti és Kommunikációs Szolgáltató Közhasznú Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság.

Felelős kiadó:

Benkóczy Zoltán
ügyvezető

Nyomtatás:

A kft. saját nyomdájában

Felelős vezető:

A kft. ügyvezetője

Szerkesztőség:

1087 Budapest,
Kerepesi út 29/B Postacím: 1440
Budapest, Pf. 22 Tel.: 459-5315,
HM: 27-913 fax: 459-5351
E-mail: magyarhonved@armedia.hu
facebook.com/MagyarHonved

Megbízott főszerkesztő:

Feith László

Főmunkatárs:

Szabó Béla

Olvasószerkesztő:

Györi László

Lapszerkesztők:

Sinka István, Trautmann Balázs

Régió-tudósítók:

Galambos Sándor, Kálmánfi Gábor

Fotóriporterek:

Dévényi Veronika,
Rácz Tünde (képszerkesztő),
Tischler Zoltán, Tóth László

Tervezőszerkesztő:

Gábor Mariann

E havi magazinunkat

Feith László szerkesztette

Borítófotó: Tischler Zoltán

ISSN: 0865-6932

Lapunk az Európai Katonai Sajtószövetség
(European Military Press Association) tagja

46 A HM Hadtörténelmi Intézet és Múzeum múzeumpedagógiai foglalkozásai megkönnyítik a diákok történelmi tanulmányait.

Ami a gázfelhők mögött van

TELJES FORDULAT

RADIKÁLISAN MEGVÁLTOZOTT DONALD TRUMP VÉLEMÉNYE ÉS POLITIKÁJA SZÍRIÁVAL KAPCSOLATBAN. A FELÜLETES SZEMLÉLŐ CSUPÁN ANNYIT LÁTHATOTT: ELÉG EGY GÁZTÁMADÁS, ILLETVE A VILÁGSAJTÓ EZZEL FOGLALKOZÓ, FOTÓKKAL GAZDAGON ILLUSZTRÁLT BESZÁMOLÓI, S MÁRIS AMERIKAI CIRKÁLÓRAKÉTÁK CSAPNAK LE BASSÁR EL-ASZAD REZSIMJÉRE. A KÉP AZONBAN – MINT MINDIG – ENNÉL SOKKAL ÖSSZETETTEBB...

A USS ROSS
Tomahawk-ot
indít.

Tiszta oxigént kap a gáztámadás egyik gyermek áldozata.

Amit (szinte) biztosan tudni lehet: 2017. április negyedikén, reggel 06 óra 30 perc körül légitámadás érte a szíriai Idlib kormányzóság területén fekvő Khan Shaykhun települést. A kisváros a jól ismert al-Nuszra Front utódja, a Tahrir al-Sham csoport ellenőrzése alatt áll. A légitámadás áldozatairól gyorsan megérkeztek az első fénykép- és videofelvételek, melyek mérgező gázok okozta sérülésekről, halálesetekről tanúskodtak. A helyi egészségügyi hatóságok adatai szerint legalább 74 ember halt meg, 557 pedig megsebesült a belélegzett mérgező gáztól – az áldozatok jelentős része gyermek. A mentés során számos elsősegély-nyújtó is életét veszítette vagy szintén gázmérgezést szenvedett.

Az eddigi információk szerint egy szerves foszforvegyülettel, az extrém erős vegyi idegméregnek számító, 1993-ban betiltott szarinnal érintkeztek a halottak és a sebesültek. A sérültek egy részét Törökországba vitték, míg az önkéntesek számos szövet- és szennyeződésmintát gyűjtöttek, melyeket a nyugati titkosszolgálatok is alaposan kielemeztek. A török egészségügyi minisztérium közleménye szerint a Khan Shaykhunból érkezett sebesültek egyértelműen szarinmérgezést kaptak. Az első támadás után hét órával újabb légitámadás érte a települést: a sebesülteket fogadó kórház és a mentést irányító központot bombázták ismeretlen repülőgépek.

KI A FELELŐS?

Valószínűleg soha nem lehet majd pontosan meghatározni, ki a felelős az esetleges gáztámadásért; ki rendelte el és ki hajtotta végre? Nem véletlenül: Oroszország megvétózta az ENSZ Biztonsági Tanácsának április 12-i határozat-tervezetét, amely egy, az eset körülményeit kivizsgáló független bizottság felállítását javasolta. Így megmaradnak az egymásnak ellentmondó magyarázatok, állítások – és a halottak.

A szír kormány szerint a dolog roppant egyszerű: ugyan valóban

A feltételezett becsapódási helyről mintát gyűjtenek.

Az amerikai rakétatámadásban elpusztult szír repülőgép

volt légitámadás, de a Homsz városa melletti Shayrat légibázisról felszálló (egyes szír források szerint személyesen a századparancsnok által irányított) Szu-22 vadászbombázó repülőgép a terrorista csoport fegyvereit rejtő raktárakat támadta. Az ott tárolt vegyifegyver a kormány magyarázata szerint megsérülhetett a rakétacsapásban, így került a gáz a levegőbe, tehát minden a lázadók hibája. Az érvelések szerint ezt támasztják alá a légitámadás célpontjaként megjelölt épületek sérülései is.

A helyszínről készített korábbi felvételeken azonban az látható, hogy az emlegetett raktárépületek, silók

már legalább 2017 februárja óta romokban heverték: ugyan nem lehetetlen, de nehéz azt feltételezni, hogy egy esetleges vegyifegyver-raktárt pont a romok között rejtjenek el.

Az orosz kormány természetesen szintén a szír álláspontot fogadja el, és hangoztatja: a szír légierő támadása jogos volt, a terrorszervezet fegyverraktára ellen irányult és semmilyen köze nincs sem a szír, sem az orosz kormánynak vagy haderőnek a kiszabadult gázokhoz.

Másképp látja ezt az Egyesült Államok és a nyugati országok egész sora. Az amerikai forrásokból érkezett radarkép-adatok szerint egyér-

telműen a Shayrat légibázisról szállt fel az a repülőgép, mely a támadást intézte – éppen ezért hajtották végre később a Tomahawk-támadást pont a repülőtér ellen. A gép két órával a szír kormány által jelzett támadási időpont előtt húzott át a város felett. Ez egybevág a szemtanúk vallomásaival, akik szintén 06.30 körül észlelték a Szu-22-est, s látták a rakéták indítását, majd becsapódását. Az amerikai álláspont szerint egyértelműen a szír kormányt terheli a felelősség a gáztámadásért és a polgári halottakért, sebesültekért.

VÁLASZÜZENET

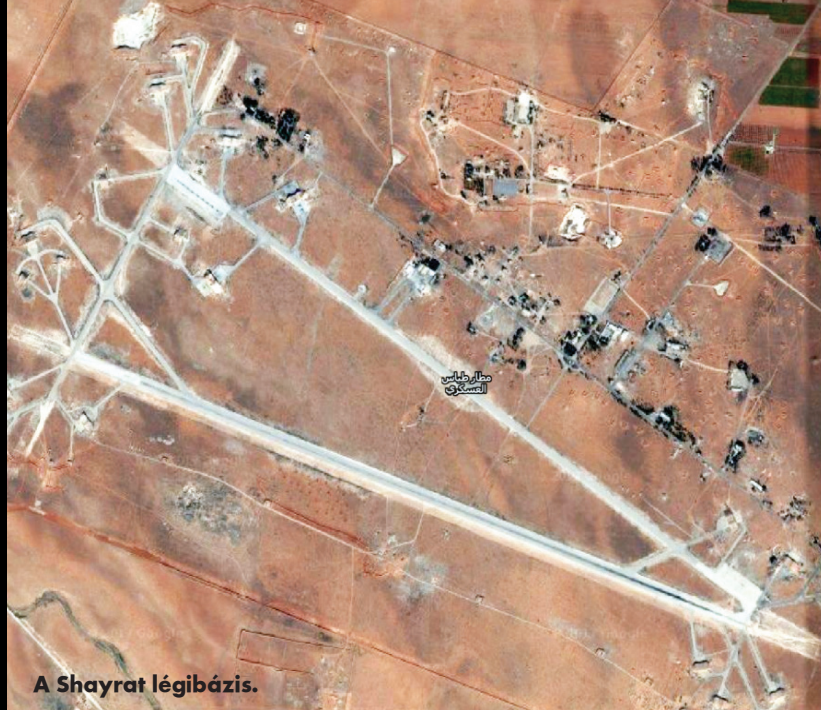
A válasz nem késlekedett sokáig: április 7-én hajnalban az amerikai haditengerészet Földközi-tengeren hajózó USS ROSS (DDG-71) és USS PORTER (DDG-78) Arleigh Burke-osztályú rombolóiról összesen 60 darab RGM-109E Tomahawk cirkálórakétát indítottak el (egy meghibásodott rakéta szinte azonnal a vízbe zuhant). Az Egyesült Államok a csapásmérésről nem csupán a szövetséges államok egy részét (így Franciaországot, Nagy-Britanniát, Kanadát és Ausztráliát) értesítette előre, de Oroszországot is figyelmeztette a bekövetkező támadásra. A szír repülőtérrel ugyanis az orosz légierő is használja, így az esetleges, komoly kellemetlenségekkel járó orosz veszteségek elkerülése végett szükség is volt a „baráti jelzésre”.

Az amerikai légierő felvétele a megtámadott repülőtérről.

Source: © 2017 DigitalGlobe

A légitámaszpályáról készült videofelvétel egy kockája.

A Shayrat légitámaszpálya.

Az információ természetesen azonnal eljutott a szír kormányhoz is, így nem meglepő, hogy az eddigi hírek szerint a kormányerők veszteségei minimálisak voltak. Az amerikai rakéták elsősorban betonfedezékekkel, az üzemanyagrendszerrel, a légvédelmi állásokat célozták meg. A repülőtér órákon belül ismét szír vadászgépeket indított: mint ahogyan a szakértők rámutattak, sokkal inkább az üzenet volt fontos, nem a minél jelentősebb fizikai károkozás.

A 77 napja elnöklő Donald Trump az első amerikai katonai csapást indította el Bassár el-Aszad ellen. A lépésnek azonnali következményei is lettek: Oroszország nyomban jelezte, hogy súlyosan csorbultak az amerikai–orosz kapcsolatok. Vlagyimir Putyin egy szuverén állam ellen a nemzetközi jogot megsértő támadásként értékelte az amerikai katonai akciót. Felfüggesztette a két ország között működő hadműveleti „forró drótot” is, pedig ez fontos eszköz ahhoz, hogy a Szíriában egymástól függetlenül tevékenykedő amerikai és orosz erők ne keveredjenek konfliktusba. Érthető módon Szaúd-Arábia és Törökország is üdvözölte az amerikai lépést, míg Irán erőteljes szavakkal ítélte el a cirkálórakéták indítását.

Nem volt konfliktusmentes a lépés hazai, amerikai politikai fogadtatása sem. Bár az Aszad-kormány civilek ellen végrehajtott légitámadásait, a vegyifegyverek alkalmazását mindenki egyértelműen elítélte, ám szá-

mos politikus óvott az egyértelműen meghatározott célkitűzés nélkül végrehajtott amerikai beavatkozástól, a jelenleg regnáló szír kormány katonai erővel történő esetleges megdöntésétől. Nem csupán a politikusok, de a közvélemény jelentős része is attól tart, hogy Afganisztán és Irak után az Amerikai Egyesült Államok egy újabb, reménytelennek tűnő, hosszadalmas, véres és költséges háborúba sodródhat bele. A közvélemény-kutatások ugyanakkor azt mutatták: csaknem ugyanolyan csekély az amerikai rakétatámadást helyeslők tábora, mint azé az oldalé, mely ellenzi az Aszad-kormány elleni további amerikai katonai támadásokat. Számos politikus és újságíró emlékeztetett: Donald Trump kampányának fontos eleme volt, hogy megígérte: az USA nem vesz részt a jelenleg is zajló közel-keleti háborúban.

ÉRTSE, AKINEK KELL...

Elemzők szerint Bassár el-Aszad minden bizonnyal „megkapta az üzenetet”: az új amerikai kormány nem csupán beszél az át nem léphető „vörös vonalokról”, de cselekszik is, ha kell, akár egyedül. Ez komoly változást jelent az Obama-adminisztráció visszafogott reagálásához képest a szíriai Ghouta-ban, 2013-ban elkövetett vegyifegyver-támadásra. Mint ismert, nagy valószínűséggel akkor is a szír kormányerők hajtottak végre civilek ellen táma-

dást, szintén szarin ideggázzal. A forrásoktól függően 280–1500 halottat és 3600 sebesültet követelő akció után – az ígért katonai támadás helyett – Barack Obama jelentős orosz segítséggel 2013. szeptemberére tárgyalásos úton egyezett meg a szír kormánnyal a vegyifegyver-készletek beszüntetéséről és nemzetközi felügyelet melletti megsemmisítéséről.

Most azonban szinte azonnali, határozott, de egyben erősen korlátozott katonai lépés követte a szarintámadást.

Az „eddig és ne tovább!” azonban nem csak Aszadnak szól. A nukleáris fegyverkezési programját rendületlenül (bár mint azt az április 16-i, látványos robbanásba torkolló, sikertelen ballisztikus rakétakísérlet mutatja, nem minden nehézség nélkül) folytató Észak-Korea, illetve az amerikai elnökválasztási kampányban is sokszor előkerült Irán figyelmét sem kerülheti el Trump lépése. Igaz, érdemes hozzátenni: nehéz elképzelni sikeres, egyedül indított amerikai katonai akciót bármelyikük ellen.

S persze nem tett jót az adok-kapok az április 11-én Moszkvába látogató Rex Tillerson amerikai külügyminiszter tárgyalásainak sem. Igaz, Szíria folyamatos és átfogó orosz támogatása mellett már az Ukrajna ellen folytatott nyílt és hibrid hadviselés is komoly szerepet kaphatott abban, hogy gyakorlatilag mindkét kormány úgy értékelhesse: országaik kapcsolatai talán minden korábbinál mélyebbre jutottak.

LENGYEL LÉG- ÉS RAKÉTAVÉDELMI FEJLESZTÉSEK

Lengyelország és az Egyesült Államok még az idén aláírja a PAC-3 lég- és rakétavédelmi rendszer beszerzéséről szóló szerződést. A 2023-ig, a Wisła-program részeként megvalósuló, becslések szerint 7,6 milliárd dolláros üzlet keretében a lengyelek nem csupán nyolc üteget vásárolnak meg a közösen kifejlesztendő SkyCeptor elfogórakétákkal együtt, hanem az amerikai hadsereggel egy időben a vadonatúj, moduláris felépítésű integrált lég- és rakétavédelmi parancsnoki rendszert (IBCS) is. A tervek szerint a Raytheon 2019-ben kezdi meg az idén megrendelt rendszerek leszállítását. Az első két üteg még a hagyományos, a harmadik viszont már a 360 fokok lefedettségét biztosító MPQ-65 radarrendszerrel érkezik.

Reuters

ÚJ ELLÁTÓHAJÓ A BRIT HADITENGERÉSZETNÉL

Megérkezett az Anglia délnyugati csücskében fekvő Cornwall kikötőjébe a királyi tartalékos flotta új ellátóhajója, az RFA TIDESPRING. A Dél-Koreában épített, 39 ezer tonna vízkiszorítású úszóegység új állomáshelyén kapja meg a hadrendbe állításhoz szükséges összes berendezést és felszerelést. A 2012 februárjában megrendelt vadonatúj Tide-osztály négy, 201 méter hosszú, 29 méter széles egysége 19 ezer köbméter üzemanyagot és 1300 köbméter ivóvizet képes hordozni, s fedélzetén akár a Brit Királyi Légierő Chinook HC Mk6 nehéz szállítóhelikopterét is fogadhatja. Az önvédelemről két 30 milliméter űrméretű gépágyú és két 20 milliméteres Phalanx CIWS Block 1B közeli légvédelmi rendszer gondoskodik.

Royal Navy

JÖHET A LÖVEG!

Az indiai kormány engedélyével megkezdődhet az indiai-dél-koreai közös fejlesztésű K9 Vajra-T önjáró lövegek beszerzése. A tervek szerint 650 millió dollárért száz darab, 155 milliméteres, 52-es kaliberhosszú, rakéta-póhajtású löszerrel 45 kilométer hatótávolságú K9-est szereznek be. A megrendelés a hadsereg 1999-ben kiadott, 2027-ig szóló tüzérségi fejlesztési programjának fontos része. A tervek szerint addigra összesen 2800 új, 155 milliméteres löveg áll majd hadrendbe, különböző (vontatott, teherautóra épített, gumikerekes és lánctalpas önjáró, ultrakönnnyű légi szállítással) változatokban.

Tribune News Service

ÚJ FREGATT A LÁTHATÁRON

Az ausztrál védelmi minisztérium hivatalosan is eljuttatta a 35 milliárd dollárra tervezett Future Frigate-program tenderfelhívását a három kiválasztott gyártónak. Az ausztrál királyi haditengerészet következő generációs fregattjainak építésére a BAE Systems (Type 26), a Fincantieri (FREMM) és a Navantia (F100) pályázhat, az ausztrál igényeknek megfelelően átalakított hajóikkal. Az ausztrál elképzelések szerint már 2018-ban kiválasztják a nyertest, s ez a vállalat összesen kilenc hajóegységet szállíthat majd le. A pályázatok értékelésénél kiemelt figyelmet kap a minél nagyobb ausztrál részvételi és beszállítási arány. Az első hajónak már 2020-ban meg kell érkeznie a haditengerészethez, így mindhárom jelentkező egy, már bevált fregatt továbbfejlesztésével pályázik.

Védelmi minisztérium, Ausztrália

PIACKÉPES VETERÁN

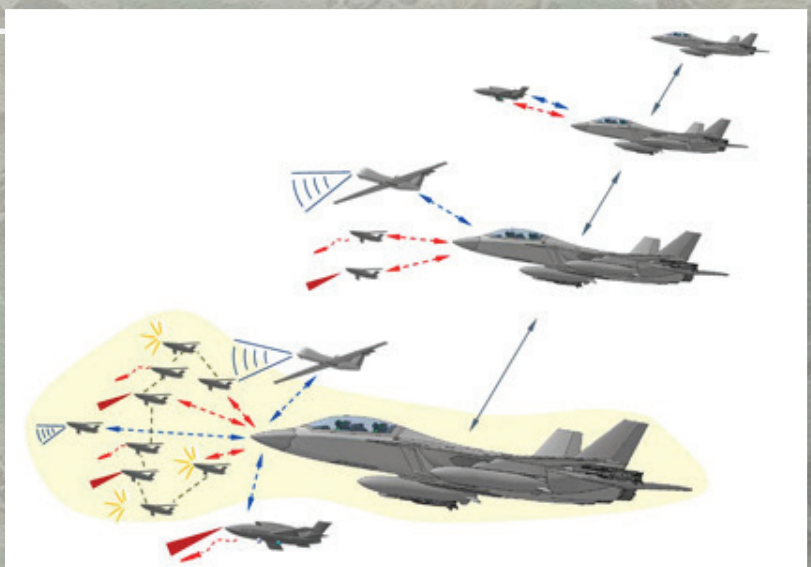
221 millió dolláros megrendeléssel vásárol nehézgéppuskákat az amerikai hadsereg. Az M2HB nehézgéppuskából hordozható és járműre épített, míg az M2A1 jelzésű típusból szintén hordozható, állványra szerelhető változatokat rendeltek meg. Az internetes árverésen kiválasztott két gyártónak 2023 márciusáig kell leszállítania a fegyvereket. Érdeemes megjegyezni, hogy a 12,7 milliméter űrméretű Browning M2-esek már 1933 óta hadrendben állnak, és jelenleg is a NATO legfontosabb, legnagyobb számban alkalmazott nehézgéppuskái. Az ősrégi M2-es leváltására már több fejlesztési programot indítottak, de nem sikerült megfelelő, új fegyvert hadrendbe állítani.

Amerikai védelmi minisztérium

ÚJ ÖSSZEURÓPAI VADÁSZGÉP?

Az Airbus konzorcium már a leendő, az Eurofighter utódjának szánt vadászbombázó repülőgép előzetes tervein dolgozik – jelentette be az Airbus Defense and Space üzletág igazgatója, Dirk Hoke. A cégvezető szerint folyamatos párbeszéddel mérik fel az európai NATO-tagországok kormányainak igényeit, miközben a cég mérnökei, kutatói már a tervezési folyamatok előtti tanulmányokat végzik. Az egyelőre a „következő generációs fegyverrendszer” (NGWS) nevet kapott leendő repülőgép, az igazgató szerint, az ember vezette, nehezen felderíthető vadászgépek, valamint a drónok legjobb tulajdonságait ötvözi majd, s a legelső elképzelések szerint 2035–2040 között állhat hadrendbe.

AFP

**KÉPESSÉG-
BEMUTATÓ**

Számos vendég és újságíró tekintette meg a szarajevói Butmir táborból mintegy 60 kilométerre található kalinoviki gyakorlótéren az EUFOR képességeit demonstráló bemutatót. A gyakorlat szervezői ezzel az eseménnyel zárták azt a háromhetes értékelő és képességfelmérő kiképzési rendezvényt, amelynek igazgatója Sáfár Albert dandártábornok, az EUFOR-parancsnokság törzsfőnöke, rangidős nemzeti képviselő volt. A látogatók egyebek mellett megismerhették az EUFOR-misszióban szolgáló nemzetek katonáinak felszerelését, a többnemzeti zászlóalj fegyverzetét, és láthatták a katonákat a tömegkezelési, VIP-kísérési, illetve -kimenekítési feladatok végrehajtása közben.

Vigvári Tibor őrnagy; *fotó: EUFOR*

**ÚJ VEZETŐK
AZ EUFOR ÉLÉN**

Kettős parancsnokváltási ünnepséget tartottak a szarajevói Butmir táborban. Ennek során az EUFOR „Operational Commander” beosztást Sir Adrian Bradshaw vezérezredestől Sir James Everard vezérezredes, míg az EUFOR parancsnoki státuszt Friedrich Schrötter vezérőrnagytól Anton Waldner vezérőrnagy vette át. A rendezvényen több magas rangú politikai és katonai vezető vett részt. A Magyar Honvédséget Huszár János vezérőrnagy, az MH Összhaderőnemi Parancsnokság parancsnoka képviselte, aki a honvédelmi miniszter által adományozott Szövetségért Érdemjellel tüntette ki Friedrich Schrötter vezérőrnagyot a szövetség erősítése, valamint az osztrák–magyar katonai kapcsolatok ápolása érdekében végzett tevékenysége elismeréséül.

Vicai Zoltán alezredes; *fotó: EUFOR*

**ÚJ
TÖRZSFŐNÖK
SZARAJEVÓBAN**

Ünnepélyes keretek között vette át az EUFOR törzsfőnöki beosztását Szpisják József dandártábornok Sáfár Albert dandártábornoktól. A Butmir táborban megrendezett ceremónián részt vett Anton Waldner vezérőrnagy, az EUFOR parancsnoka, valamint a misszióban jelenlévő nemzetek és nemzetközi szervezetek által delegált katonai és politikai vezetők, köztük Mihócza Zoltán dandártábornok, az MH Összhaderőnemi Parancsnokság törzsfőnöke. Az EUFOR parancsnoka beszédében hangsúlyozta: a bosznia-hercegovinai misszióban végzett szolgálat nagymértékben hozzájárul az ország eltérő kultúrájú nemzetiségeinek békés együttéléséhez, majd Sáfár dandártábornok kiemelkedő munkáját megköszönve sok sikert kívánt utódjának, aki korábban már szolgált ebben a beosztásban.

Hübler Ildikó főhadnagy; *fotó: EUFOR*

Bizalom és megbecsülés jellemezte a portugál és a magyar katonák munkáját a KFOR-ban – jelentette ki Huszár János vezérőrnagy, az MH Összhaderőnemi Parancsnokság parancsnoka a pristinai Slim Lines táborban azon az ünnepségen, amelynek keretében a harcászati tartalék zászlóalj hat éve vezető portugálok átadták az alakulat feladatait a magyaroknak. A ceremónián többen elismerésben részesültek, majd Giovanni Fungo vezérőrnagy, a KFOR parancsnoka – megköszönve a portugálok eddigi szerepvállalását – átnyújtotta az alegység lobogóját Budai Attila alezredesnek, a magyar kontingens, egyben a zászlóalj új parancsnokának.

Szűcs László; fotó: Rác Tünde

◀ ÁTADÁS-ÁTVÉTEL KOSZOVÓBAN

Megkezdte szolgálatát az EUTM Mali és az ENSZ MINUSMA nemzetközi katonai missziók közötti új magyar összekötő főtiszt Maliban. A műveleti területre kiérkező Atkári Győző alezredes elődje várta a bamakói nemzetközi repülőtéren. Lukács Róbert alezredes – aki hét hónapot szolgált Mali fővárosában, s az EUTM-misszióban való kimagasló helytállásáért a misszió vezetőjétől elismerést is kapott – a küldetés ellátásához szükséges ismeretek és technikai felszerelések átadása mellett tapasztalatait és kapcsolatrendszerét is megosztotta Atkári alezredessel, valamint az EUTM alárendeltségében működő Koulikoro Kiképző Központban szolgáló magyar altisztekhez is elkalauszolta utódját.

Kép és szöveg: A. GY.

◀ VÁLTÁS MALIBAN

Az ENSZ Ciprusi Békefenntartó Misszió (UNFICYP) magyar kontingensénél, azaz a 4. szektor 1. szakaszának felelősségi területén tett látogatást Elizabeth Spehar, a misszió politikai vezetője, valamint Mohammad Humayun Kabir vezérőrnagy, az UNFICYP katonai vezetője. Az ciprusi misszió irányítóit a szlovák–magyar–szerb–ukrán kontingens parancsnokai a katonai megfigyelő és összekötő tisztekkel, valamint a magyar szakasz vezető állományával közösen fogadták. Az előljárók programjuk során felkeresték a PB-91-es járőrbázist, a magyar szakasz fő erőinek otthon adó athienoui Szent István Bázist, továbbá ellátogattak az Agia Marina kápolnához is, amely az 1. szektorban, a 107-es ENSZ-állás közelében található.

Honvedelem.hu; fotó: UNFICYP

◀ CIPRUSI VIZIT

Az ENSZ Ciprusi Békefenntartó Misszió (UNFICYP) magyar kontingensénél, azaz a 4. szektor 1. szakaszának felelősségi területén tett látogatást Elizabeth Spehar, a misszió politikai vezetője, valamint Mohammad Humayun Kabir vezérőrnagy, az UNFICYP katonai vezetője. Az ciprusi misszió irányítóit a szlovák–magyar–szerb–ukrán kontingens parancsnokai a katonai megfigyelő és összekötő tisztekkel, valamint a magyar szakasz vezető állományával közösen fogadták. Az előljárók programjuk során felkeresték a PB-91-es járőrbázist, a magyar szakasz fő erőinek otthon adó athienoui Szent István Bázist, továbbá ellátogattak az Agia Marina kápolnához is, amely az 1. szektorban, a 107-es ENSZ-állás közelében található.

Félgömbben a világ

PIXELVADÁSZAT

AZ MH 86. SZOLNOK HELIKOPTERBÁZIS EGYIK FÉLREESŐ ÉPÜLETÉBE EGY SZIMULÁTORT KÖLTÖZTETEK. ENNEK LEGINKÁBB AZ ELŐRETOLT REPÜLÉSIRÁNYÍTÓ CSOPORT TAGJAI ÖRÜLNEK, DE A KÜLÖNLEGES ESZKÖZT NAGYON SOKAN FOGJÁK HASZNÁLNI...

Az előretolt repülésirányító csoport parancsnokával, Lakatos István századossal éppen egy JAS-39 Gripen géppárral támogatott repülésirányító kiképzésen beszélgettem. Az éles gépágyúlovészettel egybekötött képzésen a magyar szakemberek mellett cseh irányítók és a New York-i nemzeti gárdától

érkezett katonák vettek részt. Csakúgy, mint egy héttel korábban, amikor a szimulátort fotóztuk kollegámmal: a csúcstechnikát ugyanis a lehető leghamarabb szeretnék regionális képzési centrummá fejleszteni.

A QuantaDyn AJTS szimulátort az Egyesült Államok segítségével

A szimulátort dr. Simicskó István honvédelmi miniszter és Donald R. Baker ezredes, amerikai véderőattasé adta át.

sikerült Szolnokra telepíteni. A rendszerrel a Magyar Honvédség levegő–föld tűztámogatásával kapcsolatos kiképzésekre nyílik kiváló lehetőség. Az öt méter átmérőjű, 270 fokos látómezőt biztosító, félgömb alakú szimulátor ugyan nem váltja ki a valós, repülőgépekkel vagy helikopterekkel végzett rávezetések, de a százados kiemelte: olyan szituációkat, harcászati helyzeteket lehet a segítségével gyakorolni, amit a valóságban nem, vagy csak korlátozott lehetőségekkel tudnának. S persze nem szabad elfelejteni, hogy a „digitális repülőgép” egy üzemőrája sokkal kevesebbe kerül, mint egy valódi Gripené.

A szimulátor az előretolt repülésirányítók mellett még nagyon sok, a levegő–föld tűztámogatásban részt vevő szereplő képzéséhez nyújt segítséget. Így az összhaderőnemi tűzmegfigyelők (Joint Fires Observer – JFO) kiképzésének és képességfenntartásának szintén nagyon fontos eleme, de segít a hajózók felkészítésében a közvetlen légitámogatási feladatok professzionális szintű elvégzése során is.

– Itt elsősorban az eljárások gyakorlására gondolok, hiszen egy olyan munkaállomást is kapott a szimulátor, amelynek „pilótafülkéjét” kifejezetten a hajózószemélyzetek számára alakították ki. S ami legalább ilyen fontos: a levegő–föld tűztámogatásba bevont szárazföldi parancsnokok felkészítésére is alkalmas a rendszer – tette hozzá Lakatos István százados.

2011-ben merült fel először az igény az előretolt repülésirányító szimulátor beszerzésére. Erre két lehetőség is nyitva állt: a teljesen saját forrásokra támaszkodó, illetve az amerikai támogatás keretén belül történő beszerzés. A két, egymással párhuzamosan futó folyamat után végül 2015-ben az Amerikai Egyesült Államok Szenátusa döntött úgy, hogy a Magyar Honvédség számára a szövetséges államok haditechnikai fejlesztéseit segítő 2282-es programon keresztül biztosítanak egy szimulátort.

– Komoly segítségről van szó: nagyjából másfél milliárd forint értékű maga az eszköz, valamint az annak használatára, üzemeltetésére felkészítő képzés, illetve az egyesztendő, teljes körű karbantartás. A rendszer további karbantartását ezt követően már hazai forrásból kell biztosítani; az erre vonatkozó tárgyalások már zajlanak. Tíz esztendőről beszélünk, így a különböző csomagokból és a gyártó által felkínált va-

riációból az előjárók döntése után a legmegfelelőbbet lehet majd kiválasztani – emelte ki a százados.

A 2015-ös döntést követően Magyarországon is beindultak az előkészítő munkálatok, amelyekben a Magyar Honvédség teljes vezetési, irányítási, illetve végrehajtói területe részt vett, és természetesen az Egyesült Államok hadereje európai parancsnokságának (USEUCOM) irányítása alatt működő Védelmi Együttműködési Hivatal (Office of Defense Cooperation – ODC) is.

2016 elején döntöttek arról, hogy a szimulátor az MH 86. Szolnok Helikopterbázisra kerül. Egészen pontosan a korábban is egy Mi-2-es szimulátornak helyet adó épületbe, amelyet alaposan át kellett alakítani az új feladatra. A teljesen hazai forrásokból végrehajtott előkészítő munkálatokat követően az amerikai fél, többszöri szemrevételezés után, alkalmasnak ítélte a helyszínt, így 2016 nyarán megérkezett a szimulátor. Az összeszerelés, a rendszer és az informatikai elemek összeállítása 2016. október végén kezdődött meg. A kéthetes munka során például a 270 fokos látómezőt biztosító 14 projektort kellett pontosan beépíteni, majd beszabályozni.

A szimulátor két külső munkaállomásmásról kezelhető. Az instruktori vagy scenario manager-i munkaállomásról gyakorlatilag az egész beállított mozzanatot irányítják. A hajózók munkaállomását akár mesterséges intelligenciával is ki lehet váltani, de nyilván életszerűbb, ha egy pilóta

vagy legalábbis a levegő–föld tüztámogatás légi részére kiképzett kezelő irányítja azt.

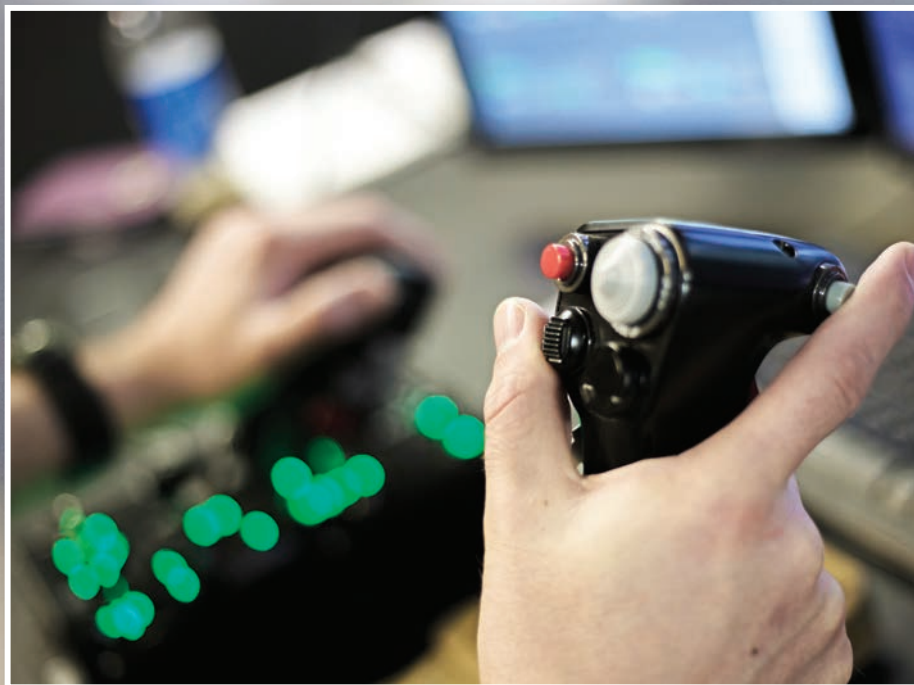
– A kezelői felkészítést rögtön a rendszer végleges összeállítása után megkezdjük, elsőként az előretolt repülésirányító csoport kijelölt instruktorainak és szakembereinek részvételével. Az egyhetes alapfelkészítés óta folyamatosak a szoftverek kezelésével kapcsolatos amerikai ismeretfelújító és -bővítő foglalkozások. Ez természetesen a magyar fél igényeivel is összhangban van – jegyezte meg a parancsnok.

2017 januárjától beindult az a márciusig tartó komplex felkészítés is, amelyen már az MH 86. Szolnok Helikopterbázis és az MH 59. Szentgyörgyi Dezső Repülőbázis hajózoói, illetve az MH 2. Különleges Rendeltetésű Ezred előretolt légiirányítói is részt vettek. Az idei első, szinten tartó szakfelkészítés – amely eddig két-két hét elméleti és gyakorlati képzésből állt – elméleti modulja már a szimulátoros oktatást is magában foglalta. A tatai MH 25. Klapka György Lövészdandár összhaderőnemi tűzmegfigyelői mellett a harmadik héttől kezdődően – a

magyar fél meghívását elfogadva – a programban két-két cseh és amerikai irányító is részt vett. Lakatos István százados kiemelte: regionális szinten is egyedülálló ez a Szolnokon kialakított képesség. A legközelebbi, hasonló szimulátor Németországban működik, míg Lettországon egy kisebb, három méter átmérőjű dómszimulátor segíti a felkészülést.

Fontos megemlíteni, hogy a szimulátorban elérhető az a teljes eszközkészlet, amit az előretolt repülésirányító a valós feladatok végrehajtása közben is használ: a műholdas navigáció, a ROVER kommunikációs terminál, a lézeres céltáv mérő és célmegjelölő eszközök. Minden feladat lemodellezhető, akár éjszakai művelet is, éjjellátó szemüvegek használatával, ráadásul a szimulátor segítségével ezen eszközök működés közben is bemutatathatók, például a szárazföldi parancsnokok számára.

Bakcsi Dávid főhadnagy munkája a sikeres működés alapvető feltétele. Az informatikai feladatok rá várnak, és ő tartja ellenőrzése alatt a munkállomásokat, a projektorokat is. A rendszer lelke két szoftver: a munkállomásokon a kezelők a Battlespace Simulations mérnökei által kifejlesztett Modern Air Combat Environment (MACE) programmal dolgoznak, a dóm működéséért pedig a MetaVR Virtual Reality Scene Generator (VRSG) szoftvere a felelős.

– Bár elsőre azt hihetnénk, a számítógéppark vagy a programok menedzseléséhez speciális szaktudás szükséges, a valóságban csak az alapszintű ismereteknél alig magasabb képesítést követel meg az üzemeltetés. A berendezés felhasználói szintű kezelése ugyanis mindenki számára könnyen elsajátítható, aki töltött már némi időt modern számítógépes stratégiai vagy repülőgép-szimulátoros játékok mellett – tudtuk meg a főhadnagytól.

Ha nem működik valami, akkor sincs ok az aggodalomra: az amerikai fél segítségével a magyar katonák felkészültek bármilyen, esetlegesen jelentkező szoftveres hiba elhárítására. A rendszer kiépítése és beüzemelése során a legnagyobb feladatot kétségkívül a 270 fokos látómezőt kivetítő projektorok telepítése és beállítása jelentette.

– Ne feledjük, hogy egyszerre 14 speciális vetítőeszköznek kell működni tökéletes összhangban ahhoz, hogy a képzés során a légiirányítók valóságghú, nagy

felbontású látképet kapjanak – hangsúlyozta a fiatal szakember. A bonyolult rendszer szerencsére túl sok karbantartást nem igényel: az eddigi tapasztalatok alapján 100 „szimulátor-óra” kevesebb, mint egy, javítással, karbantartással töltött óra jut.

– Mindezek után talán nem meglepő, hogy az eddigi üzemeltetési tapasztalatok is több mint kedvezőek. Nagyon megbízható a rendszer, olyan még nem történt, hogy meghibásodás miatt gyakorlást kellett volna lemondanunk. Apróbb hibák természetesen előfordulnak, de eddig minden problémát külső segítség nélkül jómagam is el tudtam hárítani – jegyezte meg a főhadnagy.

– Komoly fejlesztési terveink is vannak a szimulátorral kapcsolatban. Az egyik fő „csapásirány” a térkép-adatbázis bővítése: jelenleg a nagy felbontású „virtuális Afganisztánnal” dolgozhatnak a magyar és a külföldi előretolt repülésirányítók. Szükség volna ugyanakkor Magyarországra, illetve lehetőség szerint egész Európára, illetve minden olyan hadszíntér digitalizált térképére, ahol a magyar katonák szolgálatot teljesítenek. A másik fontos lépés a szimulátor hálózatba kötése: így például a más országokban működő vadászbombázó-szimulátorokban ülő pilótákkal együttműködve gyakorolhatná mindenki a saját feladatát, egy közös virtuális hadszíntéren. Ehhez azonban meg kell oldani a megfelelőképpen védett, titkosított adatátviteli csatornák kiépítését is – összegezte az elképzeléseket Lakatos István százados.

Mindig készenlétben

GRÁNÁTPROTOKOLL

ÉVENTE ÁTLAG 2500 RIASZTÁS, HUSZONNÉGY ÓRÁS ÜGYELET, FOLYAMATOS JÁRŐRÖZÉS. AZ MH 1. HONVÉD TŰZSZERÉSZ- ÉS HADIAHJÓS EZRED TŰZSZERÉSZEI MINDENHOVÁ KISZÁLLNAK, AHOL MEZŐGAZDASÁGI MUNKÁK VAGY ÉPÍTKEZÉSEK FOLYAMÁN KATONAI ROBBANÓTEST BUKKAN ELŐ A FÖLDBŐL. NEM IS LEHETNE MÁSKÉPPEN: EGYEDÜL NEKIK VAN TÖRVÉNYI FELHATALMAZÁSUK A HATÁSTALANÍTÁSRA.

Hetente hallhatunk, láthatunk, olvashatunk híreket az MH 1. Honvéd Tűzszerész- és Hadihajós Ezred tűzszerészeinek munkájáról. „A honvédség tűzszerészei elszállítottak, hatástalanítottak, megsemmisítettek...” – jól ismert mondatok, de mi történik valójában egy robbanótest megtalálása és a probléma végleges megszüntetése között? A választ Ember István őrnagy, az alakulat tűzszerész műveleti főnöke segítségével kerestük.

JÓL MŰKÖDŐ RENDSZER

A katonai tűzszerészek munkáját a mai napig titokzatosság lengi körül. Bár tevékenységükről napi szinten lehet hallani, sokan nem tudják, milyen szabályok és protokoll szerint végzik veszélyes hivatásukat. A

142/1999-es kormányrendelet értelmében a katonai célra rendszeresített, robbanóanyagot tartalmazó elhagyott hadianyag, eszköz és szerkezet hatástalanítását, elszállítását és megsemmisítését kizárólag ők végezhetik el, a robbanótesthez a kirendelt tűzszerészen kívül más személynek tilos hozzányúlnia, illetve tilos azt elmozdítania. Az eljárás rutinnak tűnhet, valójában olajozottan működő, mégis bonyolult, sokszor improvizációt igénylő rendszert alkot.

Ha valaki robbanótestnek vélt tárgyat talál, kötelessége értesíteni a helyi rendőrhatóságot vagy az adott település jegyzőjét. Nekik meg kell bizonyosodni a bejelentés valódiságáról, s ha ez megtörtént, akkor jelentik ezt az MH 1. Honvéd Tűzszerész- és Hadihajós Ezrednek. Ember István őrnagy a rendőrség szerepét külön hangsúlyozta:

Ember István őrnagy

– Közreműködésük rendkívül fontos, hiszen amikor kimegyünk a helyszínre, szükség van a jelenlétükre a tájékoztatásnál, a terület lezárásánál, esetleg a kiürítésénél.

A folyamat nehezebb része akkor kezdődik, amikor a hívás befut a tűzszerészek 24 órás szolgálatban álló ügyeletére. Bár logikus lenne, hogy a rendőrség fotókat küld a tűzszerészeknek a talált tárgyról, a műveleti főnök szerint ez nem a legjárhatóbb út: – Helyszíni fénykép alapján nehéz azonosítani egy robbanótestet. Nem látjuk a fotón a pontos méretarányokat, a szerkezet állapotát és egyéb fontos jellemzőit.

Az azonosítás ennél hosszabb és nehezebb feladat. A bejelentéskor ezért az ügyelet számára elsősorban a megtalálás körülménye, a helyszín, a feltételezett robbanótest hozzávetőleges, becsült paraméterei és a bejelentő adatai a legfontosabbak. Ezek azért szükségesek, nehogy az információhiány okozzon egy esetleges félrekezelést.

A 30 NAP SOHA NEM 30 NAP

A bejelentéseket ugyanis először kategorizálni kell, s ezen a ponton szoktak összezavarodni a különböző hírszolgálatok szerkesztői, amikor például A és B kategóriás robbanótestről beszélnek. Ilyesmi nem létezik, A és B kategóriás helyszín viszont igen. Az előbbibe a soron kívüli, az utóbbiba a 30 napon belül végrehajtandó szakfeladatok tartoznak. A már említett kormányrendelet pontosan körülhatárolja a kiemelt, azonnali mentesítést igénylő helyszíneket. Ennek alapján soron kívüli hatástalanítást kell elrendelni, ha a robbanótestet lakóépületben, oktatási, nevelési, szociális, egészségügyi vagy más közintézmény területén, vízi vagy szárazföldi útvonalon, közforgalmú repülőtéren, közterületen, vízi létesítmény belső

védőterületén lelték fel, és a vízszolgálatot akadályozza. Szintén azonnal kell intézkedniük a szakembereknek, ha az egyéb helyen talált robbanótest sürgős tűzszerezés-mentesítése alapos okból indokolt. Mint arra Ember István őrnagy rámutatott, az összes többi helyszín a rendelet értelmében B kategóriásnak minősül, s ebben az esetben a szokásos protokoll mindig ugyanaz: a területet el kell keríteni, „Robbanásveszély!” felirattal ellátni, a helyszínt pedig pontosan meg kell jelölni, főleg akkor, ha a robbanótest külterületen, például egy erdőben található, hiszen a tűzszerezés akkor járnak arra elő-

ször, amikor a mentesítést elvégzik. Ám a katonák munkájára jellemző változékonyság itt is felülírhatja az eredeti terveket.

– Előfordul, hogy egy elsőre B kategóriásnak tűnő helyszín a pontosabb információk ismeretében A típusúvá minősül át. Mondok egy sarkított példát: egy zárt kertben, tavaszi talajmunkák közben találnak egy robbanótestet. Amíg nem nyúlnak hozzá és a területet nem közelítik meg, nincs gond, a B kategóriás helyszín szerinti szabályok az irányadók. Ha azonban az eszköz egy félig kivágott gyümölcsfa alatt található,

SEREGSZEMLE

s előfordulhat, hogy a fa a feltételezett robbanótestre dől, a balesetveszély miatt soron kívülé minősítjük az esetet. A 30 napos határidőt egyébként valóban sokan félreértik, az soha nem harminc nap. Mi nem egy hónap múlva megyünk ki a B kategóriás helyszínre, hanem sokkal hamarabb, gyakorlatilag azonnal, amint időnk engedi – hangsúlyozta a műveleti főnök.

Az idővel ugyanis folyamatosan versenyt futnak a tűzszerész katonák. Hiába a 24 órás ügyelet és a készenlétben álló járőrök, évi 2500 bejelentésnél nem tudnak minden B kategóriás helyszínre egy napon belül kimenni. Nem beszélve arról a tényről, hogy az „egy helyszín – egy robbanótest” teória már általában nem állja meg a helyét.

– Idén többször is előfordult, hogy egyetlen robbanótest bejelentése után tucatnyi gránátot találtunk a helyszínen, sőt, egy konkrét esetben a magányos, 85 milliméter űrméretű szovjet páncéltörő gránát mellett mintegy 250 hasonló robbanószerkezet bukkant elő ugyanazon a területen. Egy ilyen mentesítési munka akár 2-3 napig is eltarthat – sorolta a feladatok összetettségét Ember Ist-

ván őrnagy. Idén márciusban például több mint kétszázötven helyszínen jártak a katonák, ami nem véletlen. A tavaszi és nyári mezőgazdasági munkák, építkezések ugyanis a legsűrűbb szezonná teszik ezt az időszakot a tűzszerészek számára.

KIEMELT HELYSZÍNEK

Kiemelt, vagyis A kategóriás helyszín esetében is a jól bevált forgatókönyvet követik a katonák, természetesen mindig teret hagyva az esetleges improvizációnak. Az ügyelet parancsnoki rendszer döntése után (a helyszíntől és a napszaktól függően azonnal vagy néhány órán belül) valamelyik járőr-csapat útnak indul. A járőröket földrajzilag úgy osztották el, hogy érkezzen a bejelentés az ország bármely területéről, a közelben mindig van olyan egység, amelyik oda tud sietni. A főváros különösen frekventált rész, hiszen a második világháborúban ott rendkívül heves harcok dúltak.

– Egy ilyen csapat általában négy katonából áll, a járőrparancsnokból, két beosztottból és a járművezetőből – mondta a műveleti főnök, hozzátéve, hogy a szituáció nehézségétől függően természetesen bővíteni tudják a létszámot.

Kiérkezés után először felméri a helyszínt és megpróbálják azonosítani a feltételezett robbanótestet. Amíg ez a folyamat zajlik, a kialakított biztonsági zónán belül kizárólag a tűzszerészek tartózkodhatnak. A rob-

banótest méretétől, becsült súlyától és állapotától függ, hogy ez a zóna mekkora legyen. Amennyiben a helyzet úgy kívánja, hogy a robbanótest környékéről lakókat kell ideiglenesen kitelepíteni, az alakulat kommunikációs tisztje értesíti a sajtót, s azon keresztül a lakosságot, hogy miért zárták le az adott területet.

A bejelentések egy része vaklárma, a megtalálók ilyenkor autóalkatrészeket, vasrudakat, számos esetben csúcsos kapudíszeket vélnek bombának. A 2016-ban talált eszközök ke-

vesebb, mint hat százaléka volt „nem robbanótest”, melyet a szakemberek csak NRT néven emlegetnek. A maradék kilencvennégy százalék azonban valóban robbanószerkezetnek bizonyult, bár a tűzszerészi munkák szempontjából itt is óriási a differencia. Találhatnak olyat, amelyből az idők folyamán az időjárási körülmények és a korrózió – vagy egy valamikori részleges robbanás – miatt a robbanó- és pirotechnikai anyag már kiürült. Akad, amelyre kilőtt állapot-

ban bukkannak rá, tehát valóban éles és robbanásra kész, de előfordulhat akár olyan is, ami tárolási helyzetben van.

– Ebben az esetben is több variáció áll a tűzszerészek előtt. Ha az eszközre nem kilőtt állapotban találunk rá, általában elszállítjuk a Magyar Honvédség központi gyűjtőjébe, későbbi megsemmisítés céljából. Ha a helyszín megengedi, például lakott területtől távol esik, akkor ott végezzük el a megsemmisítést. Abban az esetben, ha kilőtt állapotban, éles gyújtószerkezettel rendelkezik a tárgy, már bonyolultabb a feladat. Mérlegelnünk kell, mi a legbiztonságosabb és legkézenfekvőbb megoldás. Helyszíni megsemmisítés? A gyújtószerkezet eltávolítása? A döntést az adott szituációban, minden körülményt figyelembe véve hozzuk meg. Hangsúlyozom, hogy sehol nem kapkodunk. A biztonság nál nincs fontosabb. Hatékonyan dolgozunk, de nem sietve. Pontosan annyi időt töltünk egy helyszínen, amennyi ahhoz szükséges, hogy biztonságban, megfontolt döntések alapján tudjuk elvégezni a munkánkat – mondta az ezred tűzszerész műveleti főnöke.

TUDÁSUNK KÖZKINCIS

A Magyar Honvédség tűzszerészegysége rendkívül felkészült, tudásukat folyamatosan bővítő szakemberekből áll. Ennek ellenére még velük is előfordul, hogy egy-egy robbanótestet meglátva tanácstalan-ná válnak. A második világháború alatt számtalan olyan kísérleti fegyvert próbáltak ki, amelyet aztán soha nem rendszeresítettek, így csupán néhány tucat sülyedte a földbe belőlük a harcok folyamán. Az őrnagy szerint az ilyen robbanótestek igazi kihívást jelentenek az alakulat katonái számára.

– A mi tudásunk is véges, s bár több ezer eszközt ismerünk, óriási adatbázisból dolgozunk, van, amikor a tűzszerész egy-egy, számára is újdonságot jelentő robbanótesttel találkozik. Mindig azt mondom, hogy a tudásunk az alakulaton belül közkinccs. Ha ilyesmi fordul elő, segítséget kérünk a többiektől. Ez nem szégyen, hanem kötelesség, hiszen a tűzszerész élete múlhat rajta. Ilyenkor közösen gondolkodunk. De mindig megoldjuk, és ez a legfontosabb – hangsúlyozta Ember István őrnagy.

HELYTÁLLTAK A GYAKORLATON

Befejeződött az amerikai hadsereg összhaderőnemi katonai kiképző központja által szervezett, Allied Spirit VI elnevezésű nagyszabású gyakorlat, amelyen a Magyar Honvédséget az MH 5. Bocskai István Lövészdandár 3. Bercsényi Miklós Lövészszázalója és modul elemei képviselték, hatvankilenc fővel. A négyhetes rendezvény során a magyar katonák a virtuális térben hajtottak végre feladatokat, és a zászlóalj több esetben is fontos szerepet kapott: a tizenkét nemzetből álló dandár harcának megvívását például a magyar alakulat ellenlökésének sikerére alapozva készítette elő a lett vezetésű dandártörzs. Katonáink kiváló helytállását bizonyítja, hogy a gyakorlat végén Kátai Dániel főhadnagy, a híradó- és informatikai részleg vezetője, illetve Harangi Tóth Zoltán százados, a felderítő részleg parancsnoka is elismerő oklevelet vehetett át.

Horváth Gábor hadnagy; fotó: Szabados Szilveszter főtörzsőrmester

JORDÁN KATONÁK SZENTENDRÉN

A NATO képességfejlesztési kezdeményezés keretében kéthetes – a nem hagyományos robbanóeszközök elleni védelemmel foglalkozó – tanfolyam zajlott a szentendrei MH Altiszti Akadémián. A kurzuson tizenkilenc jordániai katona vett részt, akik elméleti és gyakorlati foglalkozásokon sajátíthatták el a rögtönzött robbanóeszközök felismerésének, keresési módszereinek lehetőségeit, a szakszerű tüzserész-alapelveket és -tevékenységet. A vendéghallgatók ízelítőt kaptak a robbanóanyag-kereső kutyák kiképzésénél alkalmazott módszerekből is, az MH 1. Honvéd Tüzserész- és Hadihajós Ezred statikus bemutatóján pedig megtekinthették a tüzserészek speciális technikai eszközeit, a különböző védőruhákat, robotokat, videoendoszkópot, fém-detektort és az imitációs robbanótesteket.

Dr. Markovics Zita főhadnagy; fotó: Boda Bálint zászlós

KIKÉPZÉSEN AZ ELLENERŐ

Raj-összekovácslási gyakorlattal és lövészzettel készült fel a várható „éles” bevetésekre a várpalotai székhelyű MH Bakony Harckiképző Központ ellenerő-százada. A foglalkozás a hajmáskéri kiképzőbázis „nullaponti” lötéreinek közelében található telephelyről indult; onnan egy T-72-es harckocsival, három BTR-80 típusú páncélozott szállító harcjárművel, valamint egy sebesültszállító tehergépjárművel hajtottak végre biztosított menetet, majd a köröshegyi lőtérré érkezve a különböző harcászati alakzatokat, eljárásokat gyakorolták be. Az alegység felkészítése éleslövészzel folytatódott, a gyalogsági lövészet során pisztollyal, gépkarabéllyal, valamint géppuskával is lőttek, majd a BTR-ek közreműködésével harcjárműves lövészzetet tartottak.

Németh Viktória; fotó: Pintér László

LÖVÉSZEK FELKÉSZÜLÉSE

A különböző missziós és készenléti szolgálatokra történő felkészülés jegyében éleslövészeten vettek részt a dóci lőtérén az MH 5. Bocskai István Lövészdandár hódmezővásárhelyi 3. Bercsényi Miklós Lövészszázalójának katonái. A szövetségi műveletekre felajánlott erők kiképzését minden esetben az alaptól kezdve kell felépíteni, ami ebben az esetben az egyéni lövészeteket jelentette. A foglalkozás alapvető célja a katonák lökészségének fejlesztése és szinten tartása volt. A kiképzés keretében a harcjárművek toronylövészei és a zászlóalj mesterlövészei is fejlesztették tudásukat.

Kép és szöveg: Búz Csaba hadnagy

TOVÁBBKÉPZÉS HADISÍRGONDOZÓKNAK

Az MH Hadkiegészítő, Felkészítő és Kiképző Parancsnokság (MH HFKP) társadalmi kapcsolatok és hadisírgondozó osztályának szervezésében, Balatonakarattyán rendezték meg a Magyar Honvédség hadisírgondozással és honvédelmi neveléssel foglalkozó szakállományának továbbképzését. A kurzuson – az osztály állományán kívül – az MH Katonai Igazgatási és Központi Nyilvántartó Parancsnokság (MH KIKNYP) szakemberei is részt vettek. A kétnapos felkészítés során az MH HFKP és az MH KIKNYP szakmai vezetői mellett dr. Holló József nyugállományú altábornagy, a Honvédelmi Minisztérium kegyeleti diplomáciáért felelős miniszteri biztosa, valamint a HM Hadtörténeti Intézet és Múzeum szakemberei is előadásokat tartottak.

Kép és szöveg: honvedelem.hu

TAPASZTALATSZERZÉS GYŐRBE

A Nemzeti Közszerológiai Egyetem Hadtudományi és Honvédtisztképző Karának katonai vezetői mesterképzési szakos hallgatói csapatlátogatáson ismerkedtek az MH 12. Arrabona Légvédelmi Rakétaezreddel a győri laktanyában. A tizennégy különböző katonai szervezettől érkezett főtiszt először elméletben, majd statikus bemutató során is megismerhette az alakulatnál rendszeresített vezetési, valamint a Kub és a Mistral légvédelmi rakéta fegyverrendszereket. A csoportot vezető prof. dr. Krajnc Zoltán ezredes a személyes tapasztalatok fontosságát kiemelve hangsúlyozta, hogy ezúttal a „Légierő műveletei” tantárgyhoz illeszkedően olyan ismeretekkel is gazdagodtak, amelyek nagyban hozzájárulnak a hatályos képzési és kimeneti követelmények teljesítéséhez, továbbá a hallgatók gyakorlatorientált képzéséhez.

Kép és szöveg: Cseszreginé Csekei Judit százados

FONTOS BEJELENTÉS

„Minden eskütétel hazaszeretetünk megvallása” – hangsúlyozta dr. Simicskó István honvédelmi miniszter az MH Altiszti Akadémián tartott ünnepségen, amelyen 154 szerződéses katona esküdtött fel hazánk védelmére. A tárcavezető beszédében kiemelte, hogy a Magyar Honvédség kiváló képességű katonákból áll, jelenleg mintegy ezren szolgálnak külföldön, s a felkészültség, a tisztesség és a bátorság jellemzi azokat a katonáinkat is, akik a déli határ védelmében állnak helyt. A haderőfejlesztés kapcsán dr. Simicskó István bejelentette, hogy az eddig évente 0,1 százalékkal emelkedő honvédelmi büdzsé a legutóbbi kormánydöntés alapján jövőre 0,15 százalékkal növekszik. A rendezvényen az eskü szövegét Soltész György közkatona mondta elő.

Draveczi-Ury Ádám; fotó: Dévényi Veronika

NŐ A BIZALOM A HONVÉDSÉG IRÁNT

„A sporton keresztül is szeretnénk közelebb vinni a fiatalokhoz a honvédelem ügyét” – szögezte le a honvédelmi nevelésről szóló kétnapos konferenciát megnyitó beszédében Vargha Tamás, a Honvédelmi Minisztérium parlamenti államtitkára, miniszter-helyettes Balatonakarattyan. Az államtitkár hangsúlyozta, hogy a migrációs válság kapcsán mind többen érdeklődnek, miként tudnák segíteni a hon védelmét, a tárca pedig lehetőséget szeretne biztosítani azoknak is, akik nem hivatásként, hanem önkéntes alapon szeretnék hazájukat védeni. Ezért alakult meg a Honvédelmi Sportszövetség, amely kapocs kíván lenni a haderő és a társadalom között, és hasonló célt szolgál majd a járási alapokon működő, önkéntes területvédelmi tartalékos rendszer is.

Kép és szöveg: Kálmánfi Gábor

HATÁR MENTI TALÁLKOZÓ

A szerbiai Hajdújáráson rendezték meg a szerb és a magyar vezérkari főnök hagyományos határ menti találkozóját. Dr. Benkő Tibor vezérezredes, a Honvéd Vezérkar főnökét szerb kollégája, Ljubisa Dikovic vezérezredes, a szerb védelmi erők vezérkari főnöke látta vendégül. A kétoldalú találkozó keretében a felek áttekintették a regionális biztonságot érintő kérdéseket, különös tekintettel a migrációs helyzet okozta kihívások kezelésével kapcsolatos katonai feladatokra, tapasztalatokra. A megbeszélés résztvevői a két ország között fennálló katonai együttműködést történelmi mértékkel mérve is kiemelkedőnek minősítették, ezt példázandó szót ejtettek az ENSZ Ciprusi Békefenntartó Misszióban való magyar–szerb együttműködésről is.

Kép és szöveg: Honvéd Vezérkar

KATONAI VEZETŐK KITÜNTETÉSE

A rendőrség napja alkalmából tartott ünnepségen Pintér Sándor belügyminiszter katonai vezetőket is elismerésben részesített. Magyarország déli határának őrzésében végzett kiemelkedő munkája, valamint a Magyar Honvédség és a rendőrség közti együttműködésben kifejtett eredményes tevékenysége elismerésül Szent György Érdemjelet adományozott dr. Benkő Tibor vezérezredesnek, a Honvéd Vezérkar főnökének, Huszár János vezérőrnagynak, az MH Összhaderőnemi Parancsnokság parancsnokának és Horváth Gábor dandártábornoknak, az MH 25. Klapka György Lövészdandár parancsnokának. A Szent György Érdemjel a rendőrség állományában munkájukat huzamos időn keresztül kiválóan végzők, illetve a rendőrség munkáját segítők elismerésére adományozható.

Honvedelem.hu; fotó: Csattos Pál

EGYÜTTMŰKÖDÉSI MEGÁLLAPODÁS

Együttműködési megállapodást kötött az MH Egészségügyi Központ és a Budapesti Honvéd Sportegyesület (BHSE). Szabó István vezérőrnagy, az MH Egészségügyi Központ parancsnoka a szerződésalkötés kapcsán elmondta, hogy a megállapodás értelmében mintegy háromszáz sportoló gyógyulhat a Honvédkórházban, jogosulttá válva a megelőzésen túl a rehabilitációra és a sürgősségi ellátásra is. Gergely István, a BHSE ügyvezető elnöke hangsúlyozta, túl azon, hogy a Honvédkórház dolgozói számára ezentúl nyitva állnak a szervezet sportlétesítményei, az ország első számú sportegyesületeként szeretnék mindenki számára megteremteni a mozgás és az egészséges életmód szabadságának élményét.

Nyulas Szabolcs; fotó: Rácz Tünde

KÖZÉPPONTBAN A KÖZLEKEDÉS

A szlovák és a magyar katonai közlekedési szervezetek szakmai találkozóját rendezték meg Budapesten, a báró Hazai Samu laktanyában. A National Movement Coordination Centre (Nemzeti Mozgást Irányító Központ) elnevezésű szlovák katonai szervezet négyfős delegációját Marek Banas ezredes vezette. A vendégeket Baráth István dandártábornok, az MH Logisztikai Központ parancsnoka köszöntötte. A kétnapos rendezvényen szó esett az idén kiemelt feladatot jelentő Saber Guardian 2017, Brave Warrior 2017 és Training Bridge 2017 nemzetközi gyakorlatok közlekedésszervezési, tervezési és biztosítási előkészületeiről, továbbá áttekintették a két nemzet közúti és vasúti szállítási képességeit is.

Hegedüs Anita; fotó: Saár Péter

Bővülő feladatkör
Kosзовóban

ISMÉT BIZONYÍTOTTAK

A portugál békefenntartók Koszovóból történő kivonulását követően teljes egészében magyar katonák alkotják a KFOR parancsnokának közvetlen alárendeltségébe tartozó harcászati tartalék zászlóaljat. Ezzel nemcsak a Magyar Honvédség KFOR-kontingensének feladatköre bővül, de felelősségi területük is kiterjed egész Koszovóra. A Koszovó békéjét őrző NATO-misszió nagyszabású gyakorlatán, a Silver Sabre 2017 elnevezésű erőpróban katonáink jól teljesítettek, s ennek kapcsán Giovanni Fungo vezérőrnagy, a KFOR parancsnoka tömören úgy fogalmazott: a magyarok bizonyították rátermettségüket, megbízom bennük.

Új képesség
a katonai
rendészeknél

AZ MH KATONAI RENDÉSZETI KÖZPONT (MH KRK) A MAGYAR HONVÉDSÉG EGYIK LEGFIATALABB ALAKULATA. MUNKÁJÁHOZ OLYAN KÉPESSÉGEK IS TÁRSULNAK, AMELYEK FEJLESZTÉSÉHEZ – ÉPPEN ÚJSZERŰSÉGÜK MIATT – A KATONÁK A RENDŐRSÉG SEGÍTSÉGÉT KÉRIK. ILYEN TERÜLET A KUTYÁS ALEGYSÉGÉ IS.

A közelmúltban tette le segédtanfolyami záróvizsgáját a Rendőrségi Oktatási és Kiképző Központban az MH Katonai Rendészeti Központ két kutyavezetője. A rendőrök szakmai tanácsokkal és gyakorlati útmutatással egyaránt segítettek a katonák felkészülését. A Magyar Honvédségnél a különböző kiemelt biztonsági pontokon, illetve az MH 1. Honvéd Tűzszerész- és Hadihajós Ezrednél alkalmaznak speciális feladatokra kiképzett kutyákat, ám a járőr-kutyás struktúrát gyakorlatilag most alakítják ki.

Ricz Tamás alezredes, az MH KRK kiképzésért felelős parancsnokhelyettese szerint az újonnan felálló rendszert az alakulat a katonai rendészeti feladatokkal remekül összhangba tudja hozni, akár rendezvények biztosításakor, akár járőrszolgálat megerősítésekor, vagy ember számára kevésbé jár-

FEGYVEREK,
FOGAKKAL

ható területek ellenőrzésekor. Mint mondta, a rendőrség által szervezett segédképzésnek az volt a legnagyobb előnye, hogy a három és fél hónapos felkészítés után az alakulat már maga képes folytatni a kutyák és fegyveres társaik gyakorlatoztatását.

Az MH KRK jelenleg négy kutyával rendelkezik, számukat azonban a közeljövőben növelni akarják.

Új bemutató-pilóták Kecskeméten

SZATMÁRI „SZATYI” LÁSZLÓ ŐRNAGY ÉS GOTTSCHALL ANDRÁS SZÁZADOS SZEMÉLYÉBEN KÉT ÚJ BEMUTATÓ-PILOTA KÉPVISELI A MAGYAR HONVÉDSÉGET IDÉN A NEMZETKÖZI REPÜLŐNAPOKON. NYOLCPERCES PROGRAMJUKAT A TERVEK SZERINT AZ ANGLIAI ROYAL INTERNATIONAL AIR TATTOO NÉZŐI IS LÁTHATJÁK.

REFLEKTORFÉNYBEN

Szatmári László őrnagy

Gottschall András százados

Kétezer lerepülhető órával gazdálkodhat idén az MH 59. Szentgyörgyi Dezső Repülőbázis, ami négyszázzal több annál, amennyit az elmúlt évben felhasználhattak. Ezeknek a pluszórának köszönhetően, bár Kecskeméten 2017-ben nem lesz repülőnap, a negyedik generációs JAS-39 Gripen vadászgépek kiváló tulajdonságairól és hajózóink felkészültségéről – a jelenlegi elképzelések szerint – nyolc külföldi légi show résztvevői mégis meggyőződhetnek.

Szatmári László őrnagyot és Gottschall András századosot a Puma század parancsnoka, Kálló Sándor alezredes kérte fel a feladatra. Bár csupán pár perc gondolkodási időt kaptak, ennek ellenére mindketten igent mondtak. A tervezést, a show összeállítását – a korábbi bemutatópilóták, Varga Szabolcs őrnagy és Langó Viktor százados tanácsait figyelembe véve – február-

változtattak egy kicsit – valószínűleg azért, hogy „rajta hagyassák a kezük nyomát” a programon. Lehetőségeik ugyanis erősen korlátozottak, hiszen a Gripenek műszaki paraméterei 2013 óta változtak, elődeik viszont e géptípus teljesítőképességének határát súroló, igen látványos bemutatót tartottak akkor Kecskeméten.

A látványosság pedig meghatározó követelménye a repülőnapok programjainak, hiszen ilyenkor a show számít, a látogatók szórakoztatása a legfontosabb szempont. Éppen ezért van a programban többek közt nagysebességű áthúzás, bukfenc és nagy terhelésű forduló is. Amit a repülőgép üzemeltetési tartományán belül biztonsággal végre lehet hajtani, az mind szerepel a bemutatóban. A Gripen azonban kis mérete miatt szemből szinte alig lehet észrevenni, műrepülést nagy magasságban pedig azért nem érdemes végrehajtani vele, mert csak egy kis pont látszana belőle az égen. A nézőkkel szemben, az alacsony magasságon „kiterített” gép viszont biztos siker – főleg, ha jó hangos a manőver. Ilyen például a közönség egyik kedvence, a nagy

kerre számíthatnak a nagy túlterheléses fordulók, amelyek végrehajtásakor a repülőgép szárnyán – az időjárástól függően – kicsapódik a pára.

A felkészülést a hajózók a szimulátorban kezdték, majd következett az egyes elemek nagy magasságban történő gyakorlása. Az utolsó fázisban pedig már a bázis betonja fölött, a bemutatókhoz hasonló körülmények között repülték le a programot. Közben a Gripen adattárolója rögzítette a repülés minden paraméterét; ezeket aztán számítógépen elemezték. Pilótársaik és a kollégák pedig a földről, a közönség szemszögéből értékelték a program látványosságát, jelezték az általuk észrevett hibákat. A légi-erő két új bemutatópilótája pár héttel ezelőtt Svédországban részt vett egy kimondottan demo-pilóták részére szervezett elméleti továbbképzésen. A Gripen speciális képességeit elemezték és repülésbiztonsági kérdésekkel foglalkoztak.

Szatmári őrnagy és Gottschall százados nem tartják magukat sztárpilótának, szerintük elsősorban a szerencsájüknek köszönhetik, hogy őket kérték fel a bemutatókra. Kollégáik felkészültségét ismerve kijelentették: bármelyikük képes lenne megrepülni ezt a programot. Ugyanakkor büszkék is arra, hogy idén ők képviselhetik külföldön a Magyar Honvédséget. A tervek

ban kezdték meg. A rendelkezésükre álló 8–10 percet alapvetően a legutóbbi repülőnapon látott elemekkel töltötték ki, csupán ezek sorrendjén

állásszögű fáklyaforduló: a gép 24–26 fokos állásszögben, 200–210 kilométeres sebességgel érkezik a beton fölé, a nézők előtt úgy 150 méteren bekapcsolja az utánégetőt, majd végrehajt egy 360 fokos manővert. Hasonló si-

szert nyolc országban „lépnek fel”, a legrangosabb légi show az angliai, júliusban megrendezendő Royal International Air Tattoo lesz Fairfordban, amelyen az amerikai sztár csapat, a Thunderbirds is tart bemutatót.

A beton szélén tolongó többezres tömeg, a kíváncsiskodók hada, a rivaldafény Szatmári őrnagynak azonban nem ismeretlen. Rutinosnak számít, tíz évvel ezelőtt ugyanis szintén ő volt az egyik bemutatópilóta. A 11-es oldalszámú MiG-29-essel utánégető használata nélkül repülte le az akkori programot.

– Már kisgyerekként elhatároztam, hogy pilóta leszek. Kisújszálláson, a kunmadarasi volt szovjet repülőtér mellett nőttem fel ugyanis, órákig tudtam nézni a felettünk elhúzó vadászgépeket. Szüleim ezek után meg sem lepődtek azon, hogy katonai kollégistának jelentkeztem, a nyíregyházi Vasvári Pál Gimnáziumban érettségiztem. Tizenöt éves koromban, írásos szülői engedéllyel kezdtem vitorlázógéppel repülni, s már az első, szoktató repülés alkalmával vezethettem a gépet. A középiskola után az akkori Szolnoki Repülőtiszt Főiskolán tanultam tovább, máshova nem is adtam be a jelentkezési lapomat. A felvételin az évfolyamtársaim közül egyedül én feleltem meg a szigorú egészségi követelményeknek, a legtöbben szemészeti és gerincproblémák miatt szóródtak ki – idézte fel hajózópályája kezdetét Szatyi.

A főiskolán az első félévben a leghangúlyosabb tantárgyak (az angol nyelvi órák mellett) a testnevelés és az általános katonai alapismeretek voltak. Megkezdték az ismerkedést a Jak-52-essel, a második félévben már repülték is ezt a típust. A következő évben Albatroszra ültek volna át, azonban addigra csökkentették a honvédség költségvetését, emiatt csak végzősként gyakorolhattak ezzel a géppel.

– Hadnagygyá 1998-ban avattak, de nem kaptam hajózóbeosztást. A kecskeméti repülőbázis harcálláspontjára kerültem, két hét után pedig utaztam az Egyesült Államokba. Fél év intenzív nyelvtanfolyam után tizenegy hónapos repülőképzés következett a texasi Del Rio melletti Laughlin légibázison. Miután hazajöttem, a Puma század állományába helyeztek. Albatroszt repültem, részt vettem a MiG-29-es átképzésen, 2002 nyarán pedig ismét egy külföldi tanfolyamra küldtek: az NFTC-program keretében kanadai kiképzésen vettem részt – folytatta Szatmári őrnagy, aki összesen több mint 2000 órát töltött a levegőben, tizenöt ejtőernyős ugrást hajtott végre. Jelenleg a Puma század Combat Ready minősítésű rajparancsnoka. Rajong a virtuális repülésért, 2003-ban, a budapesti Petőfi Csarnokban rendezett I. Magyar Repülő-szimulátor Bajnokságon,

egy az egy elleni légi harcban nem akadt legyőzője. Mostanában is gyakran játszik otthon szimulátoron, de a szerencse mint ha az utóbbi időben elpártolt volna tőle: a gyerekek egyre gyakrabban „lövik le”.

A tervek szerint Gottschall András százados repüli először a Gripenek új programját. Bemutatójára lapzártánk után, május 7-én – a kecskeméti bázisról történt felszállással – a horvát légierő napján kerül sor.

– Mérnöknek készültem, a Kecskeméti Főiskola Gépipari és Automatizálási Műszaki Főiskolai Karán tanultam. Egy alkalommal azonban lehetőségem volt végighallgatni egy olyan toborzó-előadást, amelynek kimondottan a kanadai NFTC-program iránti érdeklődés felkeltése volt a célja. Elég sokan jelentkezünk a csoportunkból, de a háromnapos orvosi vizsgálat második napján már csak nekem kellett egyedül megjelennem. Az angol nyelvi felvételem viszont akkor nem sikerült. Egy évig tervezőmérnökként dolgoztam egy kisebb cégnél, közben pedig keményen tanultam angolul. Meg is lett az eredménye: „második nekifutásra” felvettek. Katonai alapkiképzésünk Tapolcán volt, majd Szolnokon megkezdük a felkészülést a kanadai tanfolyamra. A sok elméleti-szakmai tantárgy mellett nagyon komolyan kellett vennünk az angolórákat és a testnevelési foglalkozásokat is. A gyakorlati képzés a sikeres vizsgák után következett, az NFTC első, itthoni fázisát Jak-52-t repülve zártuk – mondta a százados.

Gottschall Andrást 2006. július 15-én, Szolnokon avatták hadnaggyá, majd kitűzött Kanadába. A Moose Jaw bázison részt vett az alapkiképzésen, míg a harcászati kiképzést a Cold Lake bázison teljesítette. A tanfolyam hallgatói először a turbólégszűrős Harward II típusú repülték, utána pedig Hawk-ot. Hazaérkezését követően a kecskeméti repülőbázis harcászati kiképző repülőszázadának állományába került, jelenleg a repülőműveleti főnökség részlegvezetője. Besorolása ugyancsak Combat Ready; több mint 1200 órát repült és tizenhét ejtőernyős ugrást teljesített.

– Az ugrásaim száma azért több ket-tővel a kötelezőnél, mert diákkoromban Kiskunfélegyházán az ejtőernyőzést is kipróbáltam. A repülést azonban vonzóbbnak találtam. Ebből a megközelítésből pedig kimondottan szerencsésnek érzem magam, hogy kecskemétiént a gyerekkorom valamennyi repülőnapján részt vehet-

tem. Azokban az években persze csak a beton szélén állva reménykedhettem abban, hogy egyszer majd én is közelébe kerülhetek ezeknek a gépeknek. Most viszont azt szeretném, ha a bemutatóprogramunk láttán minél több kisserác választaná a katonai pályát, döntene úgy, hogy felnőttként vadászpilóta lesz – zárta a beszélgetést Gottschall András százados.

A 2017-RE TERVEZETT KÜLFÖLDI BEMUTATÓIK:

A horvát légierő napja 2017. május 7.
Spanyol repülőnap, Motril 2017. június 11.
Az AVACS 35. születésnapja 2017. július 1–2.
RIAT, Fairford 2017. július 15–16.
Román repülőnap, Bukarest 2017. július 22–23.
Szlovák repülőnap, Szliács 2017. augusztus 26–27.
Belga repülőnap, Sanicole 2017. szeptember 8–10.
NATO Day, Ostrava 2017. szeptember 16–17.

Hadihajósok éleslövészete

ETŰDÖK GÉPÁGYÚRA

Sikeresen teljesítette tavaszi éleslövészeti gyakorlatát az MH 1. Honvéd Tűzszerész- és Hadihajós Ezred hadihajós alosztálya áprilisban, az MH Bakony Harckiképző Központ lőterén. Miért ott? Jelen pillanatban Magyarországon még nem áll rendelkezésre olyan vízi lőtér, ahol éles lögyakorlatot végre lehetne hajtani, ezért a hadihajósok évente egyszer szárazföldön, a Bakony Harckiképző Központ területén, egyszer pedig Szerbiában, a Tisza kijelölt szakaszán, az Iron Cat elnevezésű közös szerb–magyar gyakorlaton tesztelhetik tudásukat. A tavaszi kiképzési eseményre félszáz katona érkezett a lőterre, látványosan bizonyítva, hogy a fedélzeti gépágyúk szárazföldi célpontok ellen ugyanolyan hatékonyak, mint légi célok esetében. Ugyanis könnyedén harc-képtelenné tesznek akár 700 méter távolságra lévő (szaknyelven szólva) „kemény célpontokat” is.

Hetényegyháza – az energia forrása

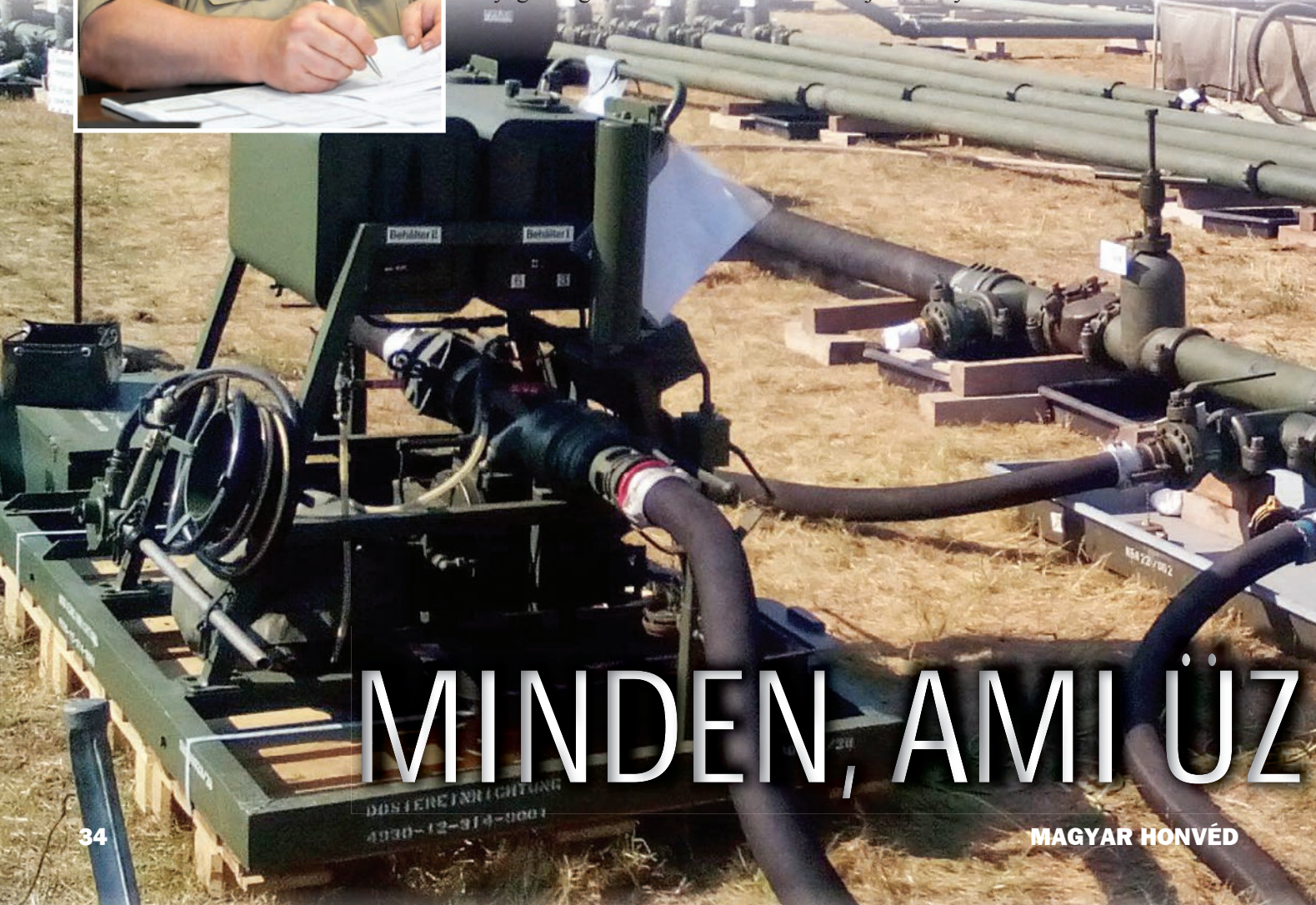
A MAGYAR HONVÉDSÉG SZERVEZETEINEK HAJTÓ-, KENŐ- ÉS KARBANTARTÓ ANYAGOKKAL, ÜZEMANYAG-TECHNIKAI ESZKÖZÖKKEL, HŰTŐFOLYADÉKKAL TÖRTÉNŐ ELLÁTÁSÁÉRT AZ MH ANYAGELLÁTÓ RAKTÁRBÁZIS HETÉNYEGYHÁZI BÁZISPARANCSNOKSÁGA A FELELŐS. A ZÁSzlÓALJSZINTŰ ALAKULAT TEVÉKENYSÉGE AZONBAN ENNÉL LÉNYEGESEN SZERTEÁGAZÓBB. AZ ITT DOLGOZÓ SZAKEMBEREK MUNKÁJÁNAK EREDMÉNYEKÉNT PÉLDÁUL MILLIÓS ÖSSZEGET TAKARÍT MEG ÉVENTE A HONVÉDELMI TÁRCA.

Bugyi András
alezredes

Az első honvédségi üzemanyagraktár 1954-ben, az Áruraktározási Hivataltól átvett, úgynevezett Kisnyíri olajraktár négyhektárnyi területén létesült a közigazgatásilag jelenleg Kecskeméthez tartozó Hetényegyházán. Az MN 7828 fedőszámot viselő akkori 2. Üzemanyag Tároló 3400 köbméter hajtóanyag és 1600 köbméter kenőanyag befogadására volt alkalmas.

– Az elmúlt években, évtizedekben jelentős mértékű fejlesztések, korszerűsítések történtek alakulatunknál. Laktanyánk területe közel négyszeresére bővült, tárolókapacitásunk jelenlegi befogadóképességéről pedig legjobban talán egy személyautó volánja mögött ülve lehet képet alkotni. Harmincezer liter gázolajjal például egy középkategóriás gépkocsi vezetője akár nyolcszor is körbeautóozhatná

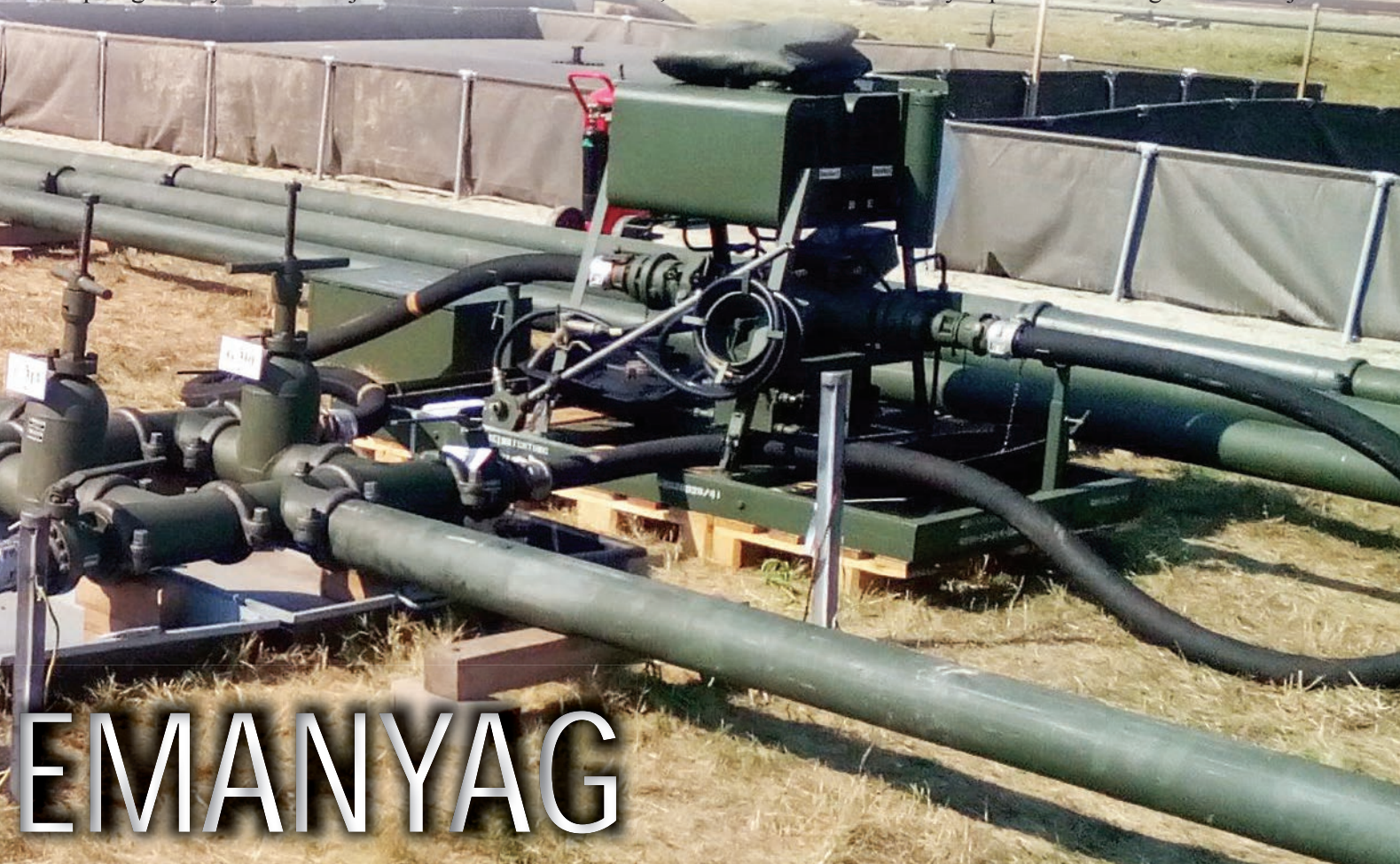
MINDEN, AMI ÜZ

a Földet az Egyenlítő mentén, a mi tartályaink alján szétterülve viszont ennyi üzemanyag még jóval a műszereink mérési bizonytalanságának határértékén belül van. Ugyanakkor alaprendeltetésünkéből adódó feladat körünk is jelentősen bővült. A hagyományos értelemben vett raktározási tevékenységünkkel párhuzamosan ugyanis a bázisunkon történik a missziók üzemanyag szakterületre tervezett katonáinak felkészítése, az üzemanyagtöltő gépjárművezetők, a raktárkezelők, a laboránsok, az üzemanyag-raktárosok központi képzése, továbbképzése. Mi hajtottuk végre a V4 EU-harccsoport üzemanyag katonáinak szakkiképzését, valamint a veszélyes árut szállító gépjárművezetők ADR-tanfolyamának a megszerzése is rendszeres feladatunk. Az alakulatoknál keletkezett veszélyes hulladékokat is a bázisunkon kell leadniuk az érintetteknek. A szilárd anyagokat (szűrőbetéteket, rongyokat, dobozokat, csomagolóanyagokat, illetve az ezekkel érintkezett használati tárgyakat) egy biztonságos depóban, a szennyezett üzemanyagot pedig tartályokban tároljuk. Időköz-

zönként aztán átadjuk egy megfelelő jogosultságokkal rendelkező külsős cégnek, ártalmatlanításra. Munkánk során alapvető szempontnak tekintjük a minőségbiztosítási követelmények maximális betartását, betartatását. Ez többek közt azt jelenti, hogy a bázisra nem kerülhet be semmilyen olyan anyag, amit ne vizsgált volna be a laboratóriumunk, s tőlünk sem kerülhet

ki megfelelő minőségi bizonylat nélkül semmi. A fentiek a saját „védelmünkön” túl, a honvédség milliós értékű technikai eszközeinek megóvását is szolgálják. A laborunk ISO 9001-es minőségbiztosítási tanúsítvánnyal rendelkezik és a pusztavacsi központi laboratórium szakmai alárendeltségébe tartozik. Kollégáim egyébként olyan profi szinten végzik a munkájuk

EMANYAG

kat, hogy a nagy ásványolaj-beszállító cégek már reklamáció nélkül elfogadják ellenőrző méréseik eredményeit – tudtuk meg a parancsnoktól, Bugyi András alezredestől.

A hetényegyházi bázis üzemelteti a Magyar Honvédség egyetlen tábori üzemanyaglaborját is.

– Ez egy hűslábas konténer, amely az üzemanyagok minőségbiztosítására szolgál. A bázisra 2015 nyarán érkezett, beszerzését a logisztikai központ parancsnoka kezdeményezte. Önállóan telepíthető, saját aggregátorral, klímaberendezéssel és nagy teljesítményű szünetmentes tápegységgel rendelkezik. Egy teljesen új képességgel gyarapodott általa a honvédség. A csapatpróbája tavaly ősszel befejeződött, a Safety Fuel 2016 gyakorlaton már részt is vett. A tábori hajtóanyagraktár és a töltőpont részeként üzemel, használatával a külső tényezőktől függetlenül tudjuk biztosítani a hajtóanyagok tárolásakor, valamint a beszállítások és kiadások alkalmával elvárt minőségét. Átadás-átvételkor gázolaj esetében desztillálást végzünk, mérjük a zárttéri lobbaspontját, a sűrűségét és a viszkozitását, a repülőpetrólemnál pedig a vezetőképesség megállapítása, a jegesedésgátló adalék és a víztartalom mérése a feladatunk – kapcsolódott a beszélgetésbe Munkácsyné Szántó Zsuzsanna főhadnagy, az üzemanyag-bevizsgáló csoport parancsnokhelyettese.

A bázis egyedülálló képességeinek egyike a Wardam II MPRE csővezetékjavító készlet alkalmazásával működtetett tábori üzemanyagraktár (BFI) is.

– A BFI-rendszer a nemzetközi műveletek logisztikai támogatásának egyik meghatározó eleme. A német hadseregtől került hozzánk. Üzemeltetési költségei (kiképzés, üzemben tartás) messze alatta maradnak a hasonló, új műszaki berendezések beszerzési értékének. Bár használt eszköz, de hadrafoghatósága, műszaki állapota átlagon felüli, így további 10–15 évig rendszerben tartható. Alkalmazásával gázolaj és repülőpetróleum tárolására és kiszolgálására alkalmas tábori üzemanyagraktárak létesíthetők. Ugyanakkor, folyamatos hajtóanyag-ellátás biztosításával, a Wardam II természeti vagy ipari katasztrófák következményeinek felszámolását is képes támogatni, szükség esetén a MOL csővezetékeire is ráköthető – vette át a szót ismét a parancsnok.

Jelentős összeg megtakarítása a honvédelmi költségvetésnek – talán ez mutatja legszemléletesebben a különbséget a korábbi raktár státusza és a jelenlegi bázis feladatrendszeré közt.

– Hordómosó üzemünk kapacitása napi negyven, 200 literes acélhordó. Munkatársaim a hordókat magashozó forró vízzel kimossák, átvizsgálják, a sérülteket leselejteznek. Szárítás után pedig palástfestést

kapnak. Egy új acélhordó ára 60–70 ezer forint körül mozog, a korábban használtak felújítása viszont nekünk darabonként csak ötezerbe kerül. A rajtuk talált sérülések miatt ugyan az átvizsgált hordók mintegy negyedét selejtezni kell, a visszanyert harminc darab viszont naponta több mint másfélmillió forint megtakarítást jelent a költségvetésnek. Hasonló hatékonysággal működik a háromszézer liter éves kapacitású fagyálló regeneráló üzemünk is. Egy liter fagyálló beszerzési ára ugyanis körülbelül négyszáz forint, a regenerálás költsége viszont ennek csak a harmadába kerül – folytatta az alezredest.

Éves szinten ugyancsak milliós megtakarítást fog jelenteni a honvédségnek a bázis biztonságtechnikai részlege, amennyiben a Magyar Honvédség egészére kiterjed majd az ellenőrzési hatásköre.

– Ennek keretében tervezzük végezni például az átfolyásmérő órák hitelesítését, az üzemanyagtartályok tömörségi vizsgálatát, nyomáspróbájukat és szerkezeti vizsgálatukat – sorolta Bugyi András alezredest.

A fentiekén túl a hetényegyházi bázis szakemberei végzik az üzemanyag szakmai területen dolgozók képzését, továbbképzését is. Tanfolyamaikon az elmúlt évben összesen kilencvenhárman vettek részt.

– A közelmúltban az anyagellátó raktár bázis alárendelt szervezeteinek kijelölt állománya részére szervez-

tünk egy háromhetes, a Wardam II rendszerrel kapcsolatos szinten tartó kiképzést, amelynek résztvevői két csoportban dolgoztak. Az egyik csoport feladata az ellátás logisztikai láncában új képességet jelentő, és rövidesen csapatpróbára kerülő tábori hajtóanyagtöltő pont összeszerelése és működtetése volt, a másik csoportot pedig a Wardam II állományához újonnan csatlakozó csővezeték-építők és a németországi tanfolyamokra készülők alkották – vette át a szót Hovány-Pap Melinda hadnagy, a rak-

tárműködtető csoport parancsnoka, a kiképzőrészleg vezetője.

Egyedülálló feladatrendszerükből adódóan a bázis dolgozói a környezetvédelemre kiemelt figyelmet fordítanak.

– Az üzemanyag-tároló tartályaink dupla falúak, az úgynevezett monitoring kutak segítségével pedig folyamatosan tudjuk ellenőrizni a talajvíz minőségét. A szivattyúház alján és az oldalán szénhidrogénzáró festés akadályozza az esetlegesen elfolyó üzemanyag szivárgását, ugyanakkor

az épületet gázérzékelő szondával is felszereltük. Ez a műszer a szénhidrogén koncentrációjának emelkedése esetén automatikusan bekapcsolja a szellőztetőrendszert. A robbanási határérték negyven százalékánál pedig leválasztja a szivattyúházat az elektromos hálózatról. Bár biztonsági rendszereink maximálisan megbízhatóak, ennek ellenére egy szivattyúkezelőnek minden nap kötelessége ellenőrizni a tartályokban tárolt üzemanyagok szintjét. Amennyiben az előző napi és a legfrissebb mérés közt eltérést tapasztalna, azonnal ki kellene vizsgálnunk az okokat. Egy centiméter szintbeli különbség ugyanis akár kétezer liternyi üzemanyag elszivárgását is jelentheti – tartott rögtönzött laktanya-bejárást a parancsnokhelyettes, Vörös Zsolt őrnagy.

A fentiek alapján egy kis túlzással tehát akár azt is mondhatjuk, hogy a Magyar Honvédség mozgásához szükséges energiát Hetényegyháza biztosítja. Az alakulatnál minden munkanap „éles bevetésnek” számít. Az itt tárolt anyagoknak mindig a meghatározott időpontban és kifogástalan minőségben kell megérkezniük a rendeltetési helyükre. A katonai szervezetek gördülőkegyen ellátásának jelentőségét talán legszemléletesebben a parancsnok, Bugyi András alezredes véleménye fejezi ki: jól működő logisztikai háttér nélkül a legkiválóbb hadvezér is csak tehetetlen szemlélője lehet a vesztes csatának.

Gyakoroltak a szentesiek

HÍDÉPÍTŐK

A lacsonyvízi, cölöpökön álló fahíd aljzatát készítették el a szentesi MH 37. II. Rákóczi Ferenc Műszaki Ezred alacsonyvízi hídépítő századának katonái a Kurca patak medrében. A mélyedések, vízi akadályok, vízmosások és árkok leküzdésére, fából épített hidak elkészítésére specializálódott század a menetvonalat keresztező terepakadályok áthidalásával biztosítja az átkeletést a gép- és harcjárművek számára. A foglalkozás fő célja az állomány szakmai ismereteinek fejlesztése, valamint a részfeladatok készségi szintű végrehajtása volt. A híd aljzatának elkészítése során a műszaki katonák nagy mennyiségű faanyagot használ-

tak fel. A patak medrének mélysége határozta meg a cölöpök hosszúságát; azokat a műszaki katonák a helyszínen vágták megfelelő méretűre, majd a Kraz tehergépkocsra szerelt USZM-2 cölöpöző berendezéssel ágyazták a patakmederbe.

Ezzel párhuzamosan a Nemzeti Közszolgálati Egyetem honvéd tisztjelöltjei, valamint a szentendrei MH Altiszti Akadémia altisztjelöltjei egyhetes szakmai gyakorlaton vettek részt a szentesi ezrednél. A műszaki szakos hallgatók az elméleti foglalkozásokat követően pontonozási és deszantolási feladatokat gyakoroltak a tiszai vízi gyakorlótéren a szentesi katonák irányításával.

Szentendréről Hohenfelsbe

TAPASZTALATGYŰJTÉS

A SZENTENDREI MH ALTISZTI AKADÉMIA NÉGYVENNYOLC ELSŐ ÉVES HONVÉD ALTISZTJELÖLTJE IS RÉSZT VETT A NÉMETORSZÁGI HOHENFELSBE, A TÖBBNEMZETI ÖSSZHADERŐNEMI KATONAI KIKÉPZŐ KÖZPONTBAN TARTOTT GYAKORLATON. KÖZÜLÜK HÁRMAN OSZTOTTÁK MEG TAPASZTALATAIKAT MAGAZINUNKKAL.

Az MH Ludovika Zászlóalj 2014 óta küld honvéd tisztjelölteket a németországi gyakorlatra, idén pedig már az MH Altiszi Akadémiáról is mehetek hallgatók Hohenfelsbe. A századnyi magyar az Afgán Nemzeti Biztonsági Erőket „játszotta el”, így támogatva a grúz katonák kiképzését az afganisztáni misszióra. A szentendreieknek két hónapjuk volt a felkészülésre.

– Nagyon örültem a németországi gyakorlat lehetőségének, mert nemzetközi környezetben angol nyelven kommunikálhattunk a részt vevő országok katonáival, továbbá számunkra új haditechnikai eszközöket és harcéljárásokat ismerhettünk meg. A felkészülés során elsősorban az épületharcászatot és a konvojműveleteket gyakoroltuk – mondta Polgár Attila honvéd altisztjelölt.

– Csobánkán az MH Ludovika Zászlóalj kiképzőivel és honvéd tisztjelöltjeivel az épületharcászat elemeit vettük át, továbbá a kis és a nagy erejű ellenséggel vívott harcot gyakoroltuk. A ludovikások segítségével sokat jelentett, hiszen ők már

többször részt vettek ezen a németországi erőpróbán – vette át a szót Gál Diána honvéd altisztjelölt.

Összesen mintegy száz magyar tiszt- és altisztjelölt mehetett Hohenfelsbe, ahol olyan tudás birtokába jutottak, amit későbbi szolgálatuk során kamatoztatni tudnak. A szakkiképzésen – többek között – az improvizált robbanószerkezetek elleni védelem alapjainak elsajátítására, a géppuska- és tüzérségi tüzigénylő szimulátor használatára, valamint egészségügyi kiürítés gyakorlására is lehetőséget kaptak, de megtanulták a járőrözés, valamint az erő alkalmazásának szabályait is. A gyakorlat helyszínén a központot az Albertshof bázison rendezték be, ahol a magyarokat az amerikai és a grúz katonákkal együtt szállásolták el.

– A gyakorlótéren kialakított előretolt műveleti bázison pedig fűtött sátrakban helyeztek el minket. Változatosan teltek napjaink, hiszen voltak, akik a grúz műveleteket támogatták, míg mások a bázis védelmét látták el vagy a folyamatos készenlétben álló gyorsreagálási erő tagjaiként tevékenykedtek; utób-

biak siettek a küldetésben lévő egység segítségére, ha azt támadás érte – részletezte Polgár Attila.

– Elláttunk 24 órás toronyszolgálatot a táborban, voltak, akik „misszióba mentek” vagy menet- és konvojgyakorlatokat hajtottak végre. Ezen kívül ellenőrző-áteresztő pontot üzemeltettünk és biztosítási gyakorlaton is részt vettünk, városi környezetben. Nagyon elfáradtunk, de élveztük az egészet, hiszen nagy lehetőség altisztjelöltként ilyen tapasztalatokat szerezni – folytatta a felsorolást Gál Diána.

– A gyakorlaton felkészítették a géppuska kezelésére, s ennek során megismerkedhettem számos amerikai fegyvertípussal. Hamar megszoktuk az új környezetet, és képet kaptunk arról, hogy milyen szituációk fordulhatnak elő missziós területeken – kap-

csolódott be a beszélgetésbe Hegyi Norbert honvéd altisztjelölt.

A háromhetes gyakorlat bővelkedett kihívásokban: gépjárművezetői típus-átképzés, vezetési gyakorlat, illetve szimulációs „gépjárműves borulási gyakorlat” (roll-over training) is szerepelt a programban. Utóbbi során a gépjármű vezetője és a szállított katonák begyakorolták, mit kell tenniük borulásakor, illetve hogyan hagyják el a felborult gépjárművet, miként menekítsék ki egymást abból.

– Teljesen valóság-hű környezetben tevékenykedtünk, a missziókban alkalmazott járműveket használtunk. A harchelyzetek, a terepen felépített „falvak”, az egész környezet, a lakosságot „eljárás” szereplők mind-mind a misszióban előforduló szituációkat szimulálták. Az amerikaiak inkább

oktatói szerepet töltötték be, a grúzokkal dolgoztunk együtt, az ő missziós felkészülését segítettük – jegyezte meg Gál Diána.

– Az MH Ludovika Zászlóalj tagjaival nagyon jól tudtunk együtt dolgozni, ami azért is fontos, mert ők lesznek a későbbiekben a tisztjeink, tehát ennek a jövőbeni kapcsolatnak kiváló alapját tettük le – összegzett a fegyverműszerésznek tanuló Polgár Attila, aki avatása után a kecskeméti MH 59. Szentgyörgyi Dezső Repülőbázisra szeretne kerülni, míg az ABV-védelem szak-

írányt választó Gál Diána szívesen kezdené Székesfehérváron vagy Szolnokon altiszti pályafutását. Hegyi Norbert Debrecenbe, a 39. lövészászlóaljhoz készül. Számára nem lenne idegen a cívisváros, hiszen bevonulása előtt egy évet dolgozott az ottani toborzóirodán.

Érkezik a legnehezebb CH–53-as

A TRÓNKÖVETELŐ

A NEHÉZ SZÁLLÍTÓHELIKOPTEREK KÉPZELETBELI TRÓNJÁN EDDIG AZ OROSZ MI–26T2, ILLETVE AZ EGYARÁNT AMERIKAI CH–47 ÉS CH–53E OSZTOZOTT. AZONBAN HAMAROSAN HADRENDBE ÁLL A VETÉLYTÁRSUK. KÖSZÖNTSÜK HÁT MI IS A SZINTÉN AMERIKAI CH–53K KING STALLIONT.

A legnagyobb ugyan az orosz Mi–26T2, amely 20 tonnát képes a levegőbe emelni, de a legnehezebb feladatot mégis a CH–53-család tagjainak kell megoldaniuk. A Mi–26T2 és az amerikai CH–47 Chinook ugyanis szárazföldi repülőterekről hajtja végre feladatait. A CH–53E-k viszont alapvetően hajtóműről üzemelnek. Ez sokkal keményebb kihívások elé állította a gépet tervező mérnököket és a típust repülő hajózókat is.

BAJOS JELEN, DICSŐ JÖVŐ

Az amerikai haditengerészet és a tengerészgyalogság nehéz szállítóhelikopter-flottájának alapját százhetvenhét CH–53E Super Stallion alkotja. A háromhajtóműves, egy fő- és egy farokrotorral felszerelt, hagyományos kialakítású forgószárnyas mellé negyvenhat MH–46E Sea Dragon, aknavadászatra optimalizált, nagyobb méretű üzemanyag-tartályokkal, továbbá vontatott aknavadász, aknavadászó és szonárrendszerekkel felszerelt gépet is vásárolt a haditen-

gerészet. A Super Stallion-ök ugyanakkor lassan nyugdíjba vonulnak: az 1981-ben hadrendbe állított típusnak nem tett jót a közel másfél évtizedes, folyamatos háború Afganisztánban, Irakban, valamint a számos kisebb és kevesebb figyelmet kapott, ázsiai vagy afrikai hadszíntéren lezajlott konfliktus. A flotta hadrafoghatósága néha 20 százalék alá süllyedt a közelmúltban, köszönhetően az öregedő, egyre több karbantartást igénylő gépeknek és a költségvetési megszorítások miatti alkatrész- és szakemberhiánynak. Lépmi kellett, utódtípusra

Már négygépes a CH–53K flotta.

terveznének és építenének meg, a nulláról indulva...

SPECIÁLIS MEGOLDÁSOK

Az eredetileg CH-53X nevű program 2006 áprilisában kapott zöld jelzést, amikor a tengerészgyalogság – 2021-es végső szállítási határidővel – 18,8 milliárd dollárért 156 példányt rendelt a gépből. Ez a szám aztán 2007 augusztusában 227-re nőtt; ekkor még a prototípus első felszállását 2011-re, míg az új modell első példányainak rendszeresítését 2015-re tervezték. Természetesen, mint szinte minden nagy és összetett haditechnikai fejlesztésnél, erős határidőcsúszások következtek.

A feladat ugyanis nem volt egyszerű: bár a teljesítményét növelni tervezték, nem változhatott a gép mérete, hiszen az új forgószárnyas kedvéért nem építenek nagyobb hadihajókat. A CH-53K típusnak,

volt szükség. A Sikorsky rögtön jelezte: remek megoldásnak tartaná a jelenlegi típus új, továbbfejlesztett változatának rendszeresítését. Remeknek, de ami még fontosabb: költséghatékonyak. Legalábbis ahhoz képest, ha egy teljesen új helikoptert

A pilótafülke is korszerűbb lett.

A földi tesztjármű, az első hajtóműindítás után – a rotorlapátok még hiányoznak.

Az öreg CH-53E Super Stallion üzemben tartása egyre nehezebb.

részben szétszedve, a C-5M Super Galaxy-k és a C-17 Globemaster III-asok teherterébe is be kellett férnie. Az új típus „lelke” a 7500 lóerős tengelyteljesítményre képes General Electric T408-GE-400 hajtómű, amiből három kerül a gépbe. A főrotor hét lapátja szénszálakompozitból, illetve speciális műanyag méhsejtszerkezetből épül fel. A lapátoknak kulcsszerepük van a kedvező repülési tulajdonságok elérésében. A 12 százalékkal nagyobb felületű, 10,7 méter hosszú és 90 centiméter széles lapátoknak a CH-53E-nél 71 százalékkal több hajtóműteljesítményt kell felhajtóerővé varázsolniuk. Nélkülözhetetlen is az erő, hiszen a CH-53K 38 400 kilogrammos maximális felszállótömeggel rendelkezik. A helikopter hasznos terhelhetősége 15 900 kilogramm; ez a szállított katonák és felszerelések, illetve az üzemanyag-készlet között oszlik meg.

A King Stallion új, hibrid, döntően kompozit elemekből épített sárkányszerkezettel rendelkezik. Míg a CH-53E törzsének 10, addig a CH-53K-nak közel 75 százaléka készült speciális műgyantával borított, különleges szénszálakompozitból. Fontos szerepet kapott egy olyan, kimondottan a helikopterhez kifejlesztett, új méhsejt-szerkezetű és üvegszálakompozitból készült műanyag borítású anyag, amely a gép kemény földet érésekor (kényszerleszálláskor vagy lezuhanáskor) energiaelnyeléssel védi a bent ülőket. Emellett persze könnyebb is, mint a hagyományos

alumíniumötvözet és a rezgéseket is jobban elnyeli. Márpedig egy helikopter esetében ez komoly előny. További sajátosságokra is van esély: a teherterület jelenleg is fejlesztés alatt álló kompozit padlózata 60–90 kilogramm mínusz jelent majd. Érdekes megjegyezni, hogy a King Stallion törzse kívülről mérve ugyan 13–15 centiméterrel keskenyebb, mint elődtípusáé, belül azonban 35 centiméterrel szélesebb a teherterület. Ennek köszönhetően, a padlóba beépített görgőkkel mozgatva, a szabvány 463L raklapok is gond nélkül beférnek. A géptörzs alá elhelyezett három rögzítőhorogra 12 200 kilogrammnyi külső terhet lehet elhelyezni, ami háromszor annyi, amennyit a CH-53E elbír.

A tágas deszanttérbe, a középső ülésorokat is beszerelve, ötvenöt tengerészgyalogos fér el, teljes felszerelésével együtt. A számított harci hatótávolság 200 kilométer, több mint 12 000 kilogrammos terheléssel, azaz katonákkal, felszereléssel vagy járművekkel a fedélzetén. A gép önvédelméről két, oldalra néző és egy, a rámpán hátrafelé tüzelő, 12,7 milliméter űrméretű GAU-21 géppuska gondoskodik; és persze a radar- és infravörös csalik, illetve az aktív rakétavédelmi rendszer sem hiányozhat.

TESZTÜZEM

Az első, még földi mérésekre szánt példány 2014. december 2-ára készült el. Ezzel a helikopter fedélzeti rendszereit tesztelik. Az első hajtóműindításra 2015. január 24-én került sor. Az első repülést közel egy esztendeig hátráltatta az óriási erők elviselésére tervezett elasztomer főrotor-agy földi tesztüzem során felfedezett hibáinak kijavítása. Az első EDM-1 jelzésű YCH-53K prototípus végül 2015. október 27-én emelkedhetett a levegőbe.

A jelenleg már négy gépből álló prototípus-flottára hárul például a vadonatúj, fly-by-wire számítógép vezérlésű kormányrendszer, a karbantartást megkönnyítő, a gép rendszereit, alkatrészeit ellenőrző beépített megfigyelőrendszer tesztelése. A pilóták munkáját digitális, öt színes LCD-kijelzőre alapozott pilótafülke könnyíti meg, amely

óriási előrelépést jelent a CH-53E hagyományos (műszerek és csatlakozók százaiból álló) fülkéjéhez képest. A Rockwell Collins fejlesztette műszerfal alapvetően az amerikai különleges műveleti erők MH-60M Black Hawk helikopterének legjobb megoldásait örökölte. A prototípusok földi és repülési teszt-programjának eredményeit elemezve, 2017. április 7-én engedélyezték a típus sorozatgyártásának megkezdését.

DRÁGA PORTÉKA

Az amerikai elnökválasztási kampány egyik fő eleme volt a drága (vagy csak annak látszó) fegyverbeszerzési programok ostromozása. Bár Donald Trump elnök saját kezébe vette az ártárgyalásokat (legalábbis állítása szerint), a hajók, a repülőgépek nem lettek jelentősen olcsóbbak. Ez a helyzet a CH-53K King Stallion esetében is, amelynek első gyártási sorozata az egészen elképesztőnek hangzó 131 millió dolláros darabárral állhat majd hadrendbe. A légierő ötödik generációs, nehezen észlelhető („lopakodó”) Lockheed Martin F-35A Lightning II vadászbombázó repülőgépe a 10. sorozatnál már „alig” 94,6 millió dollárba került. Ha azonban a 131

millió mögé nézünk, a kép azonnal megváltozik. Maga a gyártási költség változatlan: továbbra is 87,1 millió dollárért gurul ki a szerelőcsarnokból egy-egy Stallion. A politikusok figyelmét az kerülte el, hogy a kutatás-fejlesztési és kiegészítő költségek (mint például a munkaerő megfelelő szakmai oktatása, gyártósorok létesítése) döntő többségét a korai gyártási sorozatokhoz „hozzácsapva” számolja el a gyártó. A CH-53K-programban a kutatás-fejlesztésre fordított 6,9 milliárd dollár mellett további 19,2 milliárd dollárt tesznek ki ezek az extra költségek, amelyek nem tárgyasulnak a századokhoz kirepülő gépek fedélzetén. Ennek megfelelően a korai helikopterek ára jóval magasabb, s blokkról blokkra csökken majd az egy helikopterre eső költség. Természetesen segíti a pénzügyi helyzetet az is, ha a várható exportmegrendelések megérkeznek: így még nagyobb legyártott helikopterszámmra lehet szétteríteni ezeket az egyszeri költségeket.

Visszatérve a már emlegetett Lightning II-es vadászbombázó repülőgéphez, ez az összeg az első sorozat (igaz, az két gép volt csupán) esetében elérte a 221 millió dollárt. A Sikorsky programiroda szerint (hasonlóan a vadászgép-programhoz) a CH-53K esetében is várhatóan minden egyes új gyártási sorozat megrendelésekor milliókkal lesz majd olcsóbb a King Stallion, a legmodernebb nehéz szállítóhelikopter.

SZÉLES PALETTÁN

A HM HADTÖRTÉNETI INTÉZET ÉS MÚZEUM A MAGYAR HADTÖRTÉNELEMMEL FOGLALKOZÓ SZAKEMBEREK TUDOMÁNYOS KÖZPONTJA, EGYBEN MŰHELYE 1918 ÓTA. KOMPLEXITÁSA NEMCSAK SZERVEZETI FELÉPÍTÉSÉBEN, FELADATKÖRÉBEN JELENTKEZIK, HANEM PÉLDÁUL A KÖZOKTATÁSBAN BETÖLTÖTT SZEREPÉBEN IS.

A HM Hadtörténeti Intézet és Múzeum (HM HIM) számos felsőoktatási intézménnyel alakított ki együttműködést, munkatársaik alapszakokon, mesterszakokon és doktori iskolákban is tanítanak.

– Az oktatás többféle formában értendő. Történész kollégáim rendszeresen órákat adnak egyetemeken, szerepet vállalunk a muzeológus szakos hallgatók képzésében, amikor nemcsak egy-egy órára érkeznek hoz-

zánk a diákok, hanem több napot is eltöltenek nálunk. Előszeretettel tartanak itt kihelyezett történelemórát, például a Nemzeti Közsolgálati Egyetem Hadtudományi Kar tisztjelöltjei számára, és nem feledkezhetünk meg

a múzeumpedagógiai kínálatunkról sem – sorolja dr. Hermann Róbert főtanácsos, a HM HIM parancsnokának tudományos helyettese.

A paletta széles. Gyakorlatilag óvodás kortól az egyetemista korosztályig adják át tudásukat, képzik a jövő nemzedékét az egykori Nádorlaktanya épületében tevékenykedő szakemberek.

– A Károli Gáspár Egyetemen például az 1848/49-es időszakról kezdve a második világháború témaköréig oktatunk, a Pázmány Péter Egyetemen középkori magyar és egyetemes történelmet és hadtörténelmet, az ELTE Társadalomtudományi Karán, a Közgazdaságtudományi tanszéken pedig

20. századi gazdaságtörténetet tanítanak történész kollégáim. Az ELTE Természettudományi Karának térképész hallgatói rendszeres látogatói a Térképtárnak, hiszen elválaszthatatlan a térképek születésének története a

katonai tevékenységektől, hadműveletektől. A térképek „fejlődéstörténetét” bemutató foglalkozások során természetesen térképritkaságokat is a kezükbe vehetnek a hallgatók – teszi hozzá a főtanácsos.

A Hadtörténelmi Intézet adja a Történettudományi Doktori Iskola törzstagjai és oktatói állományának egy részét is.

– A doktori képzésben nagyon fontos, hogy ilyen módon a hallgatók jobban megismerkedhetnek a nálunk folyó kutató és közgyűjteményi munkával, s egyes oktatók révén a levéltári és múzeumi gyűjteményekkel is – mutat rá Hermann Róbert.

Történészek, térképészek, katonák, muzeológusok, restaurátorok képzéséből veszi ki részét az intézmény, elméleti és gyakorlati téren egyaránt. A Hadtörténelmi Múzeum, a Nemzeti Múzeum restaurátoraival együttműködve biztosít műhelyt a Képzőművészeti Egyetem fém-ötös restaurátor specializációján tanulók számára. A szemeszterenként megtartandó egy-egy anyagismereti előadáson túl, a hallgatóknak számos évközi munkához – javítás, pótlás, tisztítás – adnak ki tárgyakat a HM HIM korai lőfegyver- és hidegfegyver-gyűjteményéből, de már több ízben készült diplomamunka is nálunk, amely során 18. századi pisztoly és balkáni puskák újultak meg.

Az oktatást támogató tevékenység, valamint az oktatás szerepének növekedése a múzeumi gondolkodásban fontos cél. Korunk múzeuma több kihívás előtt áll, s számos sztereotípiát kell leküzdenie ahhoz, hogy látogatókat vonzzon be az épületébe. Az élményszerű, vizuális, interaktív tanulással a diákok ösztönzése a tanulásra, a tudás utáni vágyra fontos küldetése a Hadtörténelmi Múzeumnak is. A múzeumpedagógiai foglalkozások, illetve az azokkal egybekötött tárlatvezetések jelentősen megkönnyítik a diákok történelmi tanulmányait.

– Foglalkozásaink igazodnak a tanrendhez. Nagyon sok visszatérő csoportunk van, vagy inkább úgy mondom, iskolánk, hiszen a pedagóguson múlik, hogy elhozza-e a gyerekeket évről-évre, vagy sem. Egyeztetni szoktunk velük, hogy hol tart a csoport a tananyagban, hiszen fontos a háttérinformáció, amire fel lehet építe-

ni az órát – mondja Jakusch Gabriella, a múzeumpedagógiai és kiállítási osztály vezetője.

A tizenöt múzeumpedagógiai foglalkozás, a három fegyverbemutató óra, a tárlatvezetések, illetve a vártörténelmi séták átfogó képet adnak Magyarország hadtörténelméről, a honfoglalástól egészen az 1980-as évekig.

– A foglalkozásaink kedveltek. Manapság már nemcsak véletlenszerűen jönnek be az iskolások a múzeumba, hogy a tanár szétengedje a gyerekeket, hanem kifejezetten múzeumpedagógiai órát kérnek. A diákok így aktív részesévé válnak (egy-egy alkalommal 90 percre) történelmünknek – jegyzi meg az osztályvezető.

A Budapesti Fazekas Mihály Gyakorló Általános Iskola és Gimnáziummal közös szervezésben immár negyedik éve szervezik meg a Horváth Mihály Történelemversenyt. A versenyre átlagosan 15–20 iskolából két korcsoportban (5–6. osztályosok, 7–8. osztályosok) jelentkező diákok. A felkészítő foglalkozásokon nagyszámú diák vesz részt korcsoportonként, közülük 80–100 diák ad be pályamunkát, majd a döntőbe átlagosan 25–30 diák kerül be.

– Számunkra fontos az értékközvetítés. Fontos, hogy a diákok ismerjék múltunkat. Célunk a hazaszeretet érzésének megismertetése, nemzeti identitásuk erősítése – hangsúlyozza Jakusch Gabriella.

A diákokban a múzeumlátogatással kapcsolatban kialakult sztereotípiákat – miszerint az unalmas, fölösleges, ráadásul kötelező – nem könnyű megváltoztatni. Meg kell győzni a szülőt, a pedagógust és nem utolsósorban a diákot ezek ellenkezőjéről. Ehhez persze számos eszköz rendelkezésre áll, mint például a média, amelynek köszönhetően rávilágítanak a programokra, olyan szakmai rendezvényekre, amelyek lehetőséget teremtenek a bemutatkozásra. Sokat jelentenek azok az események is, amikor kinyílnak a múzeum kapui, és nemcsak a nemzeti ünnepeken, hanem a Múzeumi Világnapon, a Múzeumok Éjszakáján vagy éppen ősszel, a Múzeumok Őszi Fesztiválján és az Ars Sacrán, amikor ingyenes programokkal várják a diákokat, családokat egyaránt.

Megelevenedik a dicső múlt

JELENLEG IS ZAJLIK KÖZÉP-EURÓPA LEGNAGYOBB KATONAI HAGYOMÁNYŐRZŐ RENDEZVÉNYSOROZATA, A TAVASZI EMLÉKHADJÁRAT, AMELYRE AZ IDÉN IMMÁR HUSZONKILENCEDIK ALKALOMMAL KERÜL SOR. A MÁJUS VÉGÉIG TARTÓ PROGRAMOKON MINTEGY HATVAN KATONAI HAGYOMÁNYŐRZŐ ÉS HATVAN EGYÉB TÁRSADALMI SZERVEZET VETT, ILLETVE VESZ RÉSZT. ÖSSZEÁLLÍTÁSUNKBAN AZ EDDIG TÖRTÉNYEKET FOGLALJUK ÖSSZE.

A mint azt Fülöp Tibor Zoltán, a 29. Tavaszi Emlékhadjárat rendezvényigazgatója elmondta, az április elsején útjára indult programsorozatra az idén is a Történelmi Lovas Egyesület, az érintett települések önkormányzatai, művelődési intézményei és helyi hagyományőrző egyesületei rendezésében kerül sor. A katonai ha-

gyományőrző szövetségek (Magyar Hagományörtség, illetve a Magyar Huszár- és Katonai Hagományőrző Szövetség) tagegyesületei biztosítják azt a 80–100 lovas hagyományőrzőt – jórészt huszárokat –, akik Magyarországon és a Felvidéken 35 települést érintve bejárják az 1849-es dicsőséges tavaszi hadjárat helyszíneit. A településeken koszorúzási

ünnepségek, történelmi előadások, népzenei és népitánc-műsorok, huszár- és tüzérkonyha-főzőbemutatók, zenés katonai hagyományőrző parádék, és látványos csatabemutatók várják az érdeklődőket. Az utóbbiak során gyalogsági alakulatokkal, tüzérséggel és még több lovassal gyarapodik a résztvevők száma.

TAVASZI HADJÁRAT

zést és ünnepséget rendeztek a településen, majd a hagyományörzők elindultak a Balázs-tanyához, hogy megvívják a nevezetes ütközetet. A boldogiakkal egy időben Hatvanban is ünnepeltek: a délelőtti megemlékezést követően a Népkerben játszották újra a csatát.

GYŐZELEM TÁPIÓBICSKÉN

– Azok a honvédek, akik itt és a többi ütközetben helytálltak, hősök voltak, megmutatták nekünk, hogyan kell maradandót alkotni – jelentette ki dr. Simicskó István honvédelmi miniszter a tápióbszkei csata 168. évfordulója alkalmából rendezett eseményen. Az évfordulón a tárcavezető megkoszorúzta a csata helyszínének közelében álló honvédelmi emlékművet, majd az ünnepi beszédében méltatta a márciusi ifjak és a tavaszi hadjáratban részt vevő honvédek tetteit.

NÉPKERTI ÚJRAJÁTSZÁS

Az emlékhadjárat idei első komolyabb „összecsapásaira” a Heves megyei Hatvan városában, illetve Boldog községben került sor. Április elsején Boldogon, az Ujváry Ferenc

Művelődési ház elöl „toborzásra” induló lovasok végigjárták a vendéglátó egységeket, hogy bevonják a fiatalokat is a rendezvénybe, amely a másnapi csatabemutatóval érte el csúcspontját. Az ütközet napjának délelőttjén látványos megemléke-

– A küzdelemnek bátorsággal kell párosulnia, és ebben mi, magyarok, több mint ezeréves államiságunk során – különösen 1848/49-ben – példát mutattunk Európának, a világnak – szögezte le a miniszter, majd így folytatta beszédét: a magyar nemzet bátran elmondhatja, hogy sok ezernyi katona életével megfizette a szabadsága árát, és ezt a szabadságot, e függetlenséget meg kell őrizni a jövőben is. Ebben az erőfeszítésben vesznek részt a Magyar Honvédség katonái is, akik – a '48-as elődök méltó örökösiként – szolgálatot teljesítenek itthon és szerte a világon. Ők is helyállnak most a határainkon, védelmezik Magyarországot, védelmezik a biztonságunkat, hogy polgártársaink békében élhessenek. A Magyar Honvédség fejlesztése szükségszerű, a

magyar katonák megbecsülése egyértelmű.

A hagyományörzők csapatszemléjét követően újra összecsapott az osztrák és a magyar sereg. A csatát dr. Csikány Tamás hadtörténész kommentálta a nagyszámú érdeklődő számára.

AZ ISASZEGI DIADAL

– A szabadság és a hazaszeretet fűtötte, hajtotta előre elődeinket, áldozatuk nem volt hiábavaló, hiszen a szabadságharc rengeteg értéket és tanulságot hordoz – hangsúlyozta Kun Szabó István vezérőrnagy, miniszteri biztos Isaszegen, a tavaszi hadjárat első szakasza döntő csatájának helyszínén, majd hozzátette: nagy győzelmet arattak itt a magyarok, de a

diadalért komoly árat kellett fizetni, mert nyolcszáznál is több honvéd vérét itták be a település körül magasodó dombok.

A megemlékezést követően az egykori csatatéren több száz hagyományörző elevenítette fel a 168 évvel ezelőtt történeteket. Dobpergés jelezte a magyar és osztrák hadak közeledését, a tüzérség ágyúi pedig hamar füstbe borították a környéket. A csatabemutatót Hermann Róbert hadtörténész, a HM Hadtörténeti Intézet és Múzeum parancsnokának tudomá-

nyos helyettese, valamint Horváth Lajos, a Magyar Huszár- és Katonai Hagyományörző Szövetség egykori elnöke közvetítette a nézőknek. A rendezvényt követően a résztvevők a honvédszobornál tisztelegtek a forradalom és szabadságharc hősei előtt.

A VÁCI CSATÁK

Amint arra a váci csatabemutató narrátora, Babucs Zoltán hadtörténész is emlékeztetett, az 1849. április 10-én a városnál megvívott ütközetet nem sokkal később – július 15–17. között – egy másik összecsapás követte a környéken, amelynek során Görgei Artúr és hadserege immár a cári erőkkel küzdött meg. Vác tehát két alkalommal is beírta magát a szabadságharc történelemlékönyvébe.

Az április 10-i ütközetet a váci Hét-kápolna közelében elterülő ligetben vívták a magyar és az osztrák csapatok. A győzelmet Damjanich János vezérőrnagy vezetésével aratták a mieink, meghátrálásra kényszerítve a

császári erőket. A csatában az osztrák parancsnok, Christian Götz vezérőrnagy is életét vesztette: a visszavonulás során szerzett súlyos sebesülése után fogságba esett, majd a csata másnapján belehalt sérülésébe. A magyarok katonai tiszteletadás mellett temették el, koporsóját Görgei Artúr, Damjanich János, Klapka György és egy törzstiszt vitte végső nyughelyére.

Az 1849. áprilisi eseményeket korhű egyenruhát viselő katonai hagyományőrzők elevenítették fel az érdeklődő közönség előtt. Noha az első ágyúdörrenések hatására még össze-összereztek a kisgyermekek, később már lelkesen szurkoltak a magyar gyalogosoknak, huszároknak és tüzéreknek.

Kanadai részsiker

ANTANT ATTAK

A FRANCIA-BRIT ERŐK NAGY REMÉNYEKKEL INDÍTOTT 1917-ES TAVASZI OFFENZÍVÁJA AZ ELSŐ VILÁGHÁBORÚ KORÁBBI ÉVEINEK FORGATÓKÖNYVE SZERINT ZAJLOTT: A NÉMET VONALAKAT NEM SIKERÜLT ÁTTÖRNI, S A CSUPÁN MÉTEREKBEN MÉRHETŐ ELŐRENYOMULÁSNAK HATALMAS ÁRA VOLT. APRÓ SIKER, HOGY A TÁMADÁS ELSŐ SZAKASZÁBAN A BRIT HADSEREG RÉSZÉKÉNT HARCOLÓ KANADAI CSAPATOK MINDÖSSZE NÉGY NAP ALATT ELFOGLALTAK EGY OLYAN HEGYGERINCET, AMELYNEK BEVÉTELÉVEL AZ ANTANT KÉT ÉVEN KERESZTÜL HIÁBA PRÓBÁLKOZOTT.

Az antant hadvezetése azt tervezte, hogy 1917 tavaszán-nyarán valamennyi fronton közel egyszerre mér újabb hatalmas és most már valóban döntő csapást az ellenségre, véget vetve ezzel az első világháborúnak. A legnagyobb erejű, egyben a legjelentősebb offenzívát a nyugati hadszíntéren tervezték indítani, áprilisban. Ott (a

franciák akaratának megfelelően) az Arras és Reims között félkörívben húzódó frontvonal (a „könyök”) hajlatainak kezdeténél készültek akcióra. A franciákra az alsó (Soissons és Reims között, az Aisne folyónál), míg a britekre a felső részen (Arras térségében) várt a feladat, hogy áttörjék a német állásokat. Mivel a támadás fő erejét a franciák adták,

ezért az összehangolt, de egymástól légvonalban mintegy 100 kilométer távolságra végrehajtandó hadművelet előtt a brit expedíciós erőket – az azt irányító Sir Douglas Haig tiltakozása ellenére – a francia főparancsnok, Robert Nivelle tábornok alá rendelték. E döntés aztán nem csekély súrlódást okozott a felek között.

A brit és a kanadai tüzérség
20 napon át „puhította”
a Vimy-hegygerincen
berendezkedett németeket.

A MEGLEPETÉSRE ÉPÍTVE

Nivelle az áttörést új taktikával tervezte elérni; a siker kulcsát a meglepetésben, a gyorsaságban, továbbá a tüzérség és a gyalogság tökéletes együttműködésében látta. Erőit az ellenség elől rejtve akarta csoportosítani, hogy a támadás meglepetésszerű legyen, melynek eredményeként a németek nem tudják majd időben a megfelelő helyre irányítani tartalékaikat. Az offenzívát hatalmas erejű, de rövid ideig tartó ágyúzással gondolta felvezetni, amellyel egy viszonylag szűk területen, de nagy mélységben kívánta lerombolni az ellenséges állásokat. A támadáskor pedig szorosán a gyalogság előtt haladt volna a tüzérségi tűz, hogy elpusztítsa a németek második, esetleg harmadik vonalát is. Nivelle úgy vélte: ha az így keletkezett réseken a támadók gyorsan áttörnek, megsemmisíthetik a német főerőket.

E taktika gyengéje az volt, hogy túlságosan is a meglepetés erejére épített. Egy viszonylag kisebb támadást elő lehetett készíteni titokban, de ilyen hatalmas méretűt már aligha. Több ezer ágyút, több tucat hadosz-

tályt nem tudtak a németek számára láthatatlanul mozgatni, majd meglepetésszerűen harcba küldeni. Ha pedig az ellenség értesül arról, hol várható nagyobb támadás, akkor tartalékait a kritikus hely közelében csoportosíthatja, mindezen felül a frontnak azon a szakaszán újabb védelmi vonalat is kiépíthet, ahová visszavonulhat. Ráadásul legújabb terveivel az amúgy is védelmi harcokra készülő német hadvezetés – amely csak 1917 második felében, soraik rendezése után szándékozott támadást kezdeményezni – jelentős mértékben csökkentette Nivelle esélyeit a sikerre. A védelem első és második vonala közti távolságot ugyanis a korábbi 2–4 kilométerről 4–10 kilométerre növelték. Az antant hatalmas erejű tüzérségi előkészítése elpusztíthatta az első vonalat, de a 10 kilométerre lévő másodikat már nem. Így a németek az oda betörő antant gyalogságot feltarthatták addig, amíg tartalékjaik megérkeznek.

Mindezek tetejébe a német hadvezetés tudomást szerzett az áprilisi francia–brit támadásról, s 1917. március 16–19. körül titokban visszavonta erőit az Arras, illetve a Soissons közelében fekvő Laffaux között ki-

A hegygerincről visszatért
kanadai katonák.

épített, jobban védhető Siegfried-állásba (Hindenburg-vonalba), lerövidítve ezzel a frontot. Az előnyök sora ugyanakkor ennyiben nem merült ki: az új állások nagyobb tartalékok összehúzására adtak lehetőséget, egyben biztosították a gyorsabb átcsoportosítás lehetőségét is.

A nyugati hadszíntér antant-hadosztályainak felét a nagy tavaszi offenzívára vonták össze: 90 gyalog- és 11 lovashadosztály, 7361 löveg, 1400 repülő, illetve 240 tank várta a támadás kezdetét. Egyharmaduk Arras térségében, kétharmaduk pedig az Aisne folyónál összpontosult. Velük szemben a németek az előbbi szakaszon 22 hadosztállal, 1016 löveggel és 200 repülővel rendelkeztek, míg az Aisne-nél 41 hadosztályt, 2431 löveget és 640 repülőt állítottak csatasorba. A sikeres védekezéshez azonban ez is elegendő volt.

TÁMADÁS HÚSVÉT HÉTFŐN

A britek támadása, az arrasi csata 1917. április 9-én, húsvét hétfőn kezdődött meg. Az előző évben a Somme folyónál vívott összecsapás

után ismét megjelentek a harctéren a tankok, de most jóval nagyobb számban. Az első napon – a frontvonal teljes szélességében szétszórva – összesen 60, az április 11-i roham során pedig 21 lánctalpas segítette a gyalogságot.

Az április 9-i offenzíva egyik fontos célpontja az Arrastól északra húzódó Vimy-hegygerinc volt. Ezt a hadászati fontosságú helyet a britek és a franciák két éven át hiába próbálták elfoglalni. Ezúttal a brit haderő részeként harcoló négy kanadai hadosztályra várt a feladat, hogy bevegye a nyugati hadszíntér egyik legerősebben védett pontját, ahonnan a németek az egész környéket ellenőrzésük alatt tartották.

A kanadai csapatok parancsnoka, az amúgy angol származású Julian Byng altábornagy a siker érdekében egy teljesen új támadási stratégiát dolgozott ki. Tanult a brit hadvezetés Somme-nál elkövetett hibáiból, ezért ő semmiképp nem akarta gyalogságát szoros alakzatban rohamra vezényelni a

géppuskákkal jól védett német állások ellen. Úgy gondolta, hogy a szörnyű tüzérvél szemben hatékonyabb, ha katonáit 10–10 fős egységekbe, rajokba rendezve küldi csatába. E rajokat kiképezték a harctéren történő gyors és önálló előrehaladásra, továbbá a menet közbeni tüzelésre is: mialatt az egyik egység katonái erős tüzellel lekötik az ellenséget, a többiek megtámadják és megsemmisítik a célpontot. E taktika sikeréhez ugyanakkor a német géppuskákéhoz hasonló tüzérvél rendelkező fegyver kellett. A választás a léghűtéses, 47 lösszer befogadására alkalmas dobtárral felszerelt Lewis golyószóróra esett, amely nemcsak támadáskor, hanem a védelemben is hasznosnak bizonyult. Aránylag kis tömege miatt a fegyver mozgathatóhoz és mű-

ködtetéséhez egy ember is elég volt, ugyanakkor megfelelő tüzert biztósított ahhoz, hogy az elfoglalt terepszakaszt tartani lehessen az erősítés beérkezéséig.

A kanadai és a brit tüzérség már 1917. március 20-tól lőtte a Vimy-hegygerincet; egymillió lövedék hullott az ellenséges állásokra a támadás napjáig. Akkor, vagyis április 9-én reggel 5.30-kor vette kezdetét az ágyúzás, de ezúttal a gyalogság is megindult a német lövészárkok felé. Négy kanadai hadosztály tört előre, s bár jelentős veszteségeket szenvedtek, a szemben álló fél ellenállását legyőzve már az első napon birtokba vették a hegygerinc nagy részét. Az ütközet ezt követően még három napig tartott; az utolsó célt, a Givenchy-en-Gohelle falunál található erődített dombot április 12-én foglalták el a támadók. A németek ezt követően visszavonultak az Oppy és Méricourt települések között kiépített védelmi vonal mögé. A harc során 3600 kanadai esett el, 7000 pedig megsebesült. Német részről 4000 katonakerült hadifogságba; halottaik, sebesültjeik számáról ugyanakkor nincs adat.

A SZOKÁSOS FORGATÓKÖNYV

Április 16-án a franciák szintén megindultak az Aisne folyónál, ahol a háború során először bevetették tankjaikat is. Azon a napon 132 Schneider típusú harcjárművük kapcsolódott be a támadásba, míg május 5-én 32, illetve további 16 Saint Chamond. A britektől eltérően a franciák az első vonal áttörése során nem használták tankjaikat, azok csak akkor jutottak szerephez, amikor a tüzérség már nem tudta segíteni a gyalogságot. Ekkor megjelentek és tűz alá vették az ellenséges állásokat. Tehát inkább a mozgó tüzérség szerepét töltötték be, s különösen a német ellenlökések felfogásában bizonyultak hatásosnak, de mivel a francia láncfalpasokat az ágyúk által megkímélt ellenséges állások ellen vetették be, veszteségeik nagyok voltak.

Az alapos előkészületek, illetve a harcba küldött hatalmas számú katonakerés haditechnikai eszköz ellenére az antant nagy tavaszi offenzívája a szokásos forgatókönyv szerint zajlott. Bár több helyen benyomultak a német állásokba, és néhány kilométerrel vissza is szorították az ellenséget, az áttörés sehol sem sikerült. Május közepéig mind nagyobb erők bevetésével támadtak, eredménytelenül. A körülbelül egy hónapos küzdelem mindkét oldalon óriási áldozatokat követelt. Arrasnál a britek 142 ezer, míg a németek 85 ezer katonát veszítettek. Az Aisne-nál a franciák vesztesége 250 ezer,

a németeké pedig 163 ezer ember volt. Feltűnően sok német (49 ezer fő) esett hadifogságba; a háború során ez volt az első alkalom, hogy a császári haderő katonái nagyobb számban adták meg magukat.

Persze a másik oldal sem lehetett boldog, hiszen az aisne-i támadás kudarca és a hatalmas veszteségek nyomán a francia hadseregben rendkívül súlyos válság alakult ki. 1917. május 15-én Nivelles távozni kényszerült a főparancsnoki posztról, helyébe az addigi vezérkari főnök, Henri Philippe Pétain lépett, az ő beosztását pedig Ferdinand Foch örökölte. A krízis ugyanakkor nem csak a hadvezetést érintette. Az elhúzódó háború szülte mind nagyobb elégedetlenség, illetve a hatalmas véráldozatokat követelő támadások miatti felháborodás hirtelen felszínre tört a katonák körében. Zavarások kezdődtek, melyeket Pétain terrorral és demagóg ígéretekkel szerelt le, de ezt követően hadseregét még hónapokig nem tudta támadásba küldeni. Csak augusztusban kezdeményezhetett kisebb akciókat, komolyabb hadműveletekre azonban az év végéig sem volt képes.

A francia hadsereg válságát a németek nem tudták kihasználni. Egyrészt hírszerzésük késve jelezte annak valóságos méretét, másrészt – és ez a döntőbb – a britek nyári, flandriai támadásai, illetve az antant más hadszíntereken végrehajtott offenzívái nem tették lehetővé, hogy a francia vonalak ellen nagyobb erőt összpontosíthassanak.

Will Longstaff festménye a „Vimy-hegygerinc szellemeinek”, vagyis a területért vívott harcban elesett kanadai katonáknak állít emléket.

Ide csak megérkezni kell

A SORKATONASÁG IDEJÉN A LEGTÖBB BEHÍVOTT MÉG CSAK ÁLMODNI SEM MERT ARRÓL, HOGY SZOLGÁLATI IDEJÉT EGY ÜDÜLŐ BÁRPUITJÁNÁL TÖLTSE LE. CSAK KEVESEKNEK ADATOTT MEG EZ A LEHETŐSÉG, DE SZERENCSÉRE KÖZTÜK VOLT DOMONKOS MARCELL, AZ MH BHD KRI 3. KIKÉPZÉSI, OKTATÁSI ÉS REGENERÁLÓ KÖZPONT (KORK) JELENLEGI VEZETŐJE, AKI IMMÁR A TIZENNYOLCADIK SZEZONJÁT TÖLTI A MÁLYI-TÓ PARTJÁN TALÁLHATÓ „ÜDÜLŐBEN”.

TÓPARTI IDILL

Persze mindez nem előzmény nélküli, hiszen a szerencse mellett sok más is kellett ahhoz, hogy valaki a maga, a vendégei és előjárói legnagyobb meglepedésére ennyi éven keresztül „helyben maradjon” – derül ki a vele folytatott beszélgetésből. Például a tudatos pályaválasztás és a hatékony tervezés. Miskolcon tanult a Vendéglátóipari Szakközépiskolában, s a harmadik évben már Ausztriában, egy síközpontban töltötte szakmai gyakorlatát felszolgálóként, majd hamarosan visszahívták, immár étteremvezetőnek.

– Szakmailag és a nyelvtanulás szempontjából is nagyon hasznos időszak volt ez az életemnek – mondja Domonkos Marcell, aki a szakközépiskola elvégzése után a miskolctapolcai Park Hotelben helyezkedett el. Itt érte a behívóparancs, és Demók Jánosnak, az üdülő akkori vezetőjének köszönhetően került a tóparti objektumba. A „katonai üdültetési szakmában” Demók János neve fogalom: majd harminc évig vezette „Mályit”.

– Rengeteget tanultam Jánostól a vendéglátásról, a vezetéselmélet rejtelméről, egyáltalán a szakmáról – jegyzi meg Domonkos Marcell, aki szintén nem tehet rosszul a dolgát, mert az évek folyamán a sorkatona „büfésből” előbb élelmezési vezető, majd üdülővezető-helyettes, végül pedig, Demók János nyugállományba vonulása után, üdülővezető lett.

– Nagy megtiszteltetés volt számomra, hogy 2013-ban parancsnokunk, Kun Szabó István vezérőrnagy (akkor még dandártábornok) bizalmat szavazott nekem – mondja a KORK vezetője, s a Mályiban eltöltött nap bennünket is meggyőz a döntés helyességéről. Mert Domonkos Marcell minden szavából és tetteiből kitűnik az igazi „vendéglátós véna”.

Megtudom tőle, hogy a 3. KORK kéthektáros területén tizenegy faházban, öt kőházban és egy parancsnoki faházban várják a vendégeket. A faházak szigeteltek, fűthetők, terasszal, új nyílászárókkal, zuhany-

tálcás fürdővel, WC-vel rendelkeznek, s mindegyikben van tévé- és rádiókészülék. Minden lakóegységben található telefon (HM-vonallal), és az üdülő egész területén elérhető az internet-szolgáltatás. Ami pedig a kulináris élvezeteket jelenti: légkondicionált étteremük hatvanhat fő étkeztetésére alkalmas, de ha egybenyitják új különtermükkel, akkor száztíz főt is ki tudnak szolgálni egyszerre. Az étteremhez tartozik egy szintén „légkondis” terasz, büfjükben pedig elérhető árákkal és rugalmas nyitvatartással állnak a vendégek rendelkezésére. Ami pedig a vendéglátós szemléletet, a kiszolgálás színvonalát jellemzi: látogatásunk napján húsleves, sajttal töltött rántott csirkemell rizibizivel és palacsinta volt a menü. A palacsintát úgy tálalták, hogy fahéjas cukorból kiöntve egy táncoló delfinpár is díszítette a tányért. Nem nagy befektetés, de már ettől a Gundelben érzi magát az ember. Visszatérve a „száraz tényekre”: kiképzési rendezvényeken

Domonkos
Marcell

59, pótágyakkal együtt 69 vendéget tudnak fogadni, míg az üdültetési időszakban ez a szám 59/74. Van két állandó, klimatizált előadóterem (50 és 25 fős), amelyek mindegyike rendelkezik saját előtérrel, illemhelyiséggel és kiskonyhával. De található ott két, előadóteremmé átalakítható, 30–30 fős befogadóképességű, projektorral és vetítővászonnal felszerelt helyiség is.

Mint minden KORK, a Mályiban található is „többfunkciós”. Helyet adnak a katonai kiképzési és oktatási rendezvényeknek, biztosítják az aktív állomány regeneráló pihentetését, illetve a hétvégi családi, baráti társasági találkozókat. Ők is részt vesznek a határ menti feladatokban (szakács és felszolgáló biztosításával, havi rendszerességgel), de van egy speciális feladatuk is: a Magyar Honvédség bűvárai rendszeresen náluk tartják kiképzéseiket, gyakorlásaikat, merüléseiket. A Mályi-tóban 2–6 méter között tudnak merülni a bűvárok, ha mé-

lyebb vízre van szükségük, akkor a közeli Nyéki-tóra mennek, de akkor is náluk laknak. Mindezekon kívül két különlegességgel is rendelkeznek: az egyik a gyermektáboruk. Az MH vitéz Szurmay Sándor Budapest Helyőrség Dandár Kulturális és Rekreációs Igazgatósága szervezésében idén már harmadik alkalommal látnak vendégül 8–16 éves fiatalokat. Másik sajátosságuk a „koktélbár”, amely a KORK büféjéből nőtte ki magát: ma már a Magyar Honvédség számtalan rendezvényére hívják őket, az ország minden pontjára. De bárki is érkezik, bármilyen céllal Mályiba, unatkozni biztos nem fog.

– Nálunk a vendéglátás lényege, hogy a vendégnek ide csak megérkeznie kell, a többi a mi dolgunk. Szórakoztatásukról (a teljesség igénye nélkül) foci, kosárlabda, tenispálya, kondicionálóterem, játéktér, sószoza, csónak, kerékpár, vízibicikli, szauna, rendszeres filmvetítés, napozóstég, horgászat és bográcsolás gondoskodik. Ezek

mindegyike térítésmentesen vehető igénybe, kivétel a horgászat, ahhoz napijegyet kell váltani – sorolja Domonkos Marcell.

Mályi abban is különbözik a többi „kis” KORK-tól, hogy náluk hosszabb a szezon: márciustól november végéig vannak nyitva. Mekkora stábbal fogadják a vendégeket? – kérdezem, hiszen ilyen széles skálán mozgó szolgáltatással és időintervallummal valószínű, hogy minden munka megszervezését háromszor is meg kell fontolni.

– Jelenleg húsz fős az állománytáblánk, de szerencsére idén, a főszezonban már többen leszünk. Anyaalakulatunk, a Szurmay-dandár és a HVK Személyzeti Csoportfőnökség humánszolgálati osztályának vezetése, átlátva feladataink sokrétűségét, a főszezonban 4+3 fő felvételét engedélyezte számunkra – mondja az üdülővezető.

De nem csak ezzel támogatják Mályit: egyebek mellett idén már a bevétel egy részét is visszaforgat-

ják a fejlesztésbe. Ami pedig a hús állandó munkatársat jelenti, már meg sem lepődöm, amikor hallom: egyik szakácsával Domonkos Marcellal együtt sorkatonáskodott itt, a másikat a Park Hotelből csábította át, nem külső cég, hanem saját embereik látják el az őrzés-védelmet, és még a közmunkaprogramból is bevontak munkatársakat.

– Itt mindenkinek legalább két-három munkaköre van – mondja, s valóban: látogatásunk idején kertesük éppen szobát festett, mázolt.

Amikor van egy szusszanásnyi idejük, akkor minden dolgozó – beleértve az üdülővezetőt is – az aktuális feladatban vesz részt. Egyebek mellett házakat festenek, parkot ápolnak.

Arra is kapok választ, hogy miként lehet motiválni az embereket, hogy több munkakört is ellássanak.

– Egy egyre inkább fejlődő, ám azért még mindig nem „Dunántúli színvonalú” régióban az emberek megbecsülik a munkalehetőséget, a tisztas fizetést és főképp a hadse-

reg nyújtotta biztos egzisztenciát – mondja Domonkos Marcell, de szavaiból más is kiderül. Egy régóta együtt dolgozó csapat van Mályiban, ismerik és segítik egymást, a vezető – amint van egy kis szabadidejük – csapatépítésre viszi őket, odafigyel mindenki problémájára, s mint mondja: egy-egy jó szó többet ér minden másnál. Ekkor megmutatja bal karján lévő óráját. Először nem értem miért, majd megmagyarázza.

– Mindig mondom munkatársaimnak, hogy olyanok vagyunk, mint

egy óra. A számlap mutatja az időt – a valós helyzetet, az elvégzett munkát –, de alatta számtalan kisebb-nagyobb fogaskerék található. Ha ezek közül csak az egyik nem működik, a számlap sem mutat semmit.

Aztán a vezetőből megint előbújik a vendéglátós, marketinges: elem teszi az általuk készített, vendégeknek szánt prospektust, amely teljes betekintést nyújt az üdülőről, valamint a környezetről, továbbá Miskolc és Borsod-Abaúj-Zemplén megye látnivalóiról. Tőle is hallom: egy tóparti pihenőhely legnagyobb ellensége a rossz idő, de ők ilyenkor is kínálnak elfoglaltságot vendégeknek. Aztán a terveikről beszél: a Szurmay-dandárnak köszönhetően egyre több fejlesztésbe tudnak befogni, többek között most egy mobil kemence beszerzését tervezik, amelynek segítségével akár csülköt is tudnak sütni vendégeikkel közösen, a „teremtsünk igazi tóparti idillt!” jegyében.

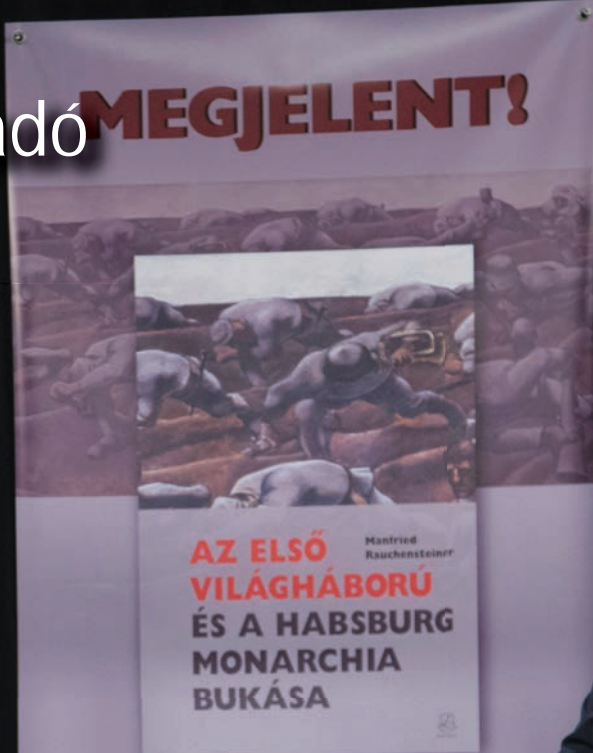
Végezetül megkérdezem: az üdülővezető miként bírja már tizennyolc éve a „gyűrődést”, de rájövök később, ez egy felesleges kérdés volt. Nem „gyűrődik”, hanem nagyon élvezi a „kicsiben is nagybetűs vendéglátást”. Az sem utolsó szempont, hogy mindig maga mellett tudhatta a család támogatását is. Feleségét tizenhét éve ismerte meg – miért is nem csodálkozom: itt, Mályiban –, hét esztendeje házasok, és nevelik hatéves kisfiúkat. Azt is megtudom,

hogy miután a dandár vezetése mindvégig bizalmáról és támogatásáról biztosította, a közeli Nyékládházán vett házat, hogy minél közelebb legyen munkahelyéhez.

– Nekünk az a feladatunk, hogy vendégeinknek mindig a maximumot nyújtsuk. A legnagyobb elismerés számunkra, ha a távozó vendég beköszön a konyhába, a büfébe vagy hozzám, és megköszöni az itt eltöltött napokat – teszi hozzá zárszóként Domonkos Marcell.

Sikerkönyv a Zrínyi Kiadó kínálatában

KI ADTA LE AZ ELSŐ LŐ

A BUDAPESTI NEMZETKÖZI KÖNYVFESTIVÁLON DEBÜTÁLT A ZRÍNYI KIADÓ EGYIK LEGFRISSEBB KIADVÁNYA, MANFRIED RAUCHENSTEINER „AZ ELSŐ VILÁGHÁBORÚ ÉS A HABSBERG MONARCHIA BUKÁSA” CÍMŰ KÖNYVE. A VILÁGÉGÉST KÜLÖNLEGES SZEMPONTOK SZERINT ELEMZŐ KÖTETRŐL A SZERZŐVEL BESZÉLGETTÜNK.

A csaknem ezeroldalas mű ebben a formában először – német nyelven – 2013-ban került a könyvesboltok polcaira. A sikerek nyomán aztán a kötetet előbb angolul, majd idén – a Zrínyi Kiadó gondozásában – magyarul is kiadták. Manfred Rauchensteiner a Bécsi Egyetem osztrák történelem tanszékének professzora (és 2005-ig a bécsi Hadtörténelmi Múzeum igazgatója) elmondása szerint már az 1980-as évek óta dolgozott ezen a munkán. Noha a kezdetekben még inkább kutatta és oktatta az első világháború témáját, idővel kialakult egy kézirat, amit újra és újra átfírt. Végül az 1990-es években megjelent a könyv első változata, amelyet átszerkesztve, kiegészítve 2013-ban ismét kiadtak.

– Azért írtam meg ezt a könyvet, mert az első világháborús kiadványok többsége főként a nyugati front eseményeivel foglalkozik. Közép-Európa és az Osztrák–Magyar Monarchia viszont alig kapott helyet a tárgyalt témák között ezekben a kötetekben. Ezért döntöttem úgy, hogy átdolgozom az először az 1990-es évek elején megjelent könyvemet – fogalmazott Manfred Rauchensteiner.

A szerzővel folytatott beszélgetés során kiderült, hogy a kötet nem pusztán az első világháború eseményeinek összegzése. Sokkal inkább egyfajta ok-okozat keresés.

– Könyvem azzal a kérdéssel kezdődik, hogy ki volt a felelős a háborúért. Úgy gondolom, csaknem az összes európai állam felelős volt

valamilyen mértékben, beleértve az Osztrák–Magyar Monarchiát is – hallhattuk Rauchensteinert. Mint elmondta, Ferenc József Szerbia ellen indított háborút, de tettének következményei egyre nagyobb méreteket öltöttek, s végül egy világháborúba torkolltak.

– Az egyik legelső kérdés, amit felvettem, hogy ki lőtt először? Erre a válasz meglepő: a haditengerészet. De miért kezdődött az első világháború az osztrák–magyar haditengerészet Szerbia elleni támadásával? Azért, mert a dunai flottilla azt a parancsot kapta, hogy lője Belgrádot az 1914. július 28-ról 29-ére virradó éjszaka alatt. Tehát a haditengerészet kezdte a háborút Szerbia ellen! – mutatott rá Rauchensteiner.

VÉST?

Emellett szintén rendkívül fontos kérdés volt a Monarchia és Németország viszonya. Az osztrák–magyar haderő a háború első éveiben olyan nagy veszteségeket szenvedett el, hogy önmagában képtelen lett volna folytatni a harcot. A németek segítettek az Osztrák–Magyar Monarchiát, s ennek következtében a Habsburg Birodalom egyre jobban függött a németektől. Nemcsak katonai értelemben, hanem gazdaságilag és politikai téren is. Végül ez vezetett a Monarchia végleges – egyben váratlan – bukásához. Mint Rauchensteiner fogalmazott, az Osztrák–Magyar Monarchia nem a hadsereg szintjén omlott össze először. A politikai színtéren egyre erősödő különválást a birodalom már nem tudta kezelni.

Manfried Rauchensteiner „Az első világháború és a Habsburg Monarchia bukása” című művét magyar nyelven első ízben a Budapesti Nemzetközi Könyvfesztivál során vehették kezükbe az érdeklődők. A Millenáris Park-

ban megtartott rendezvényen a szerző két napon dedikálta is a kötetét.

– Ez az első könyvem, amit magyarra fordítottak, ezért is nagyon büszke vagyok rá! – fogalmazott Rauchensteiner.

A kötet megvásárolható a könyvesboltokban és a www.hmzrinyi.hu weboldalon.

Amerikai elismerés

Rangos elismerésben részesült dr. Lippai Péter ezredes, az MH 5. Bocskai István Lövészdandár parancsnokhelyettese, aki Frederic Benjamin Hodges altábornagytól, az Amerikai Egyesült Államok Európában állomásozó szárazföldi erőinek parancsnokától az Army Commendation Medal kitüntetést vehette át. Ezt az amerikai szárazföldi erőknél kiemelkedő szolgálatot teljesítő katonák, vagy olyan külföldi főtisztek kaphatják meg, akik magas szinten működtek együtt az amerikai hadsereggel. A kitüntetés adományozását az amerikai 173. légimozgékonyaságú dandár egykori parancsnoka, Michael Foster ezredes kezdeményezte. Lippai ezredes az elismeréssel kapcsolatban hangsúlyozta: a parancsnoknak adományozott kitüntetés tulajdonképpen az általa vezetett köteléknek, alakulatnak szól, s nem feltétlenül magának a kitüntetésben részesült személynek. Egy parancsnok nem lehet eredményes, ha a beosztottjai nem támogatják, vagy ha nem készültek fel feladataikra. A katonák pedig csak akkor tudnak eredményesek lenni, ha jól irányítják őket.

Kép és szöveg: Búz Csaba hadnagy

Fotókiállítás Ljubljanában

A háborús fotózás meghatározó alakja volt a magyar származású Robert Capa. A szlovéniai Ljubljanában az ő munkássága köré szervezett kiállításhoz kapcsolódva nyitották meg azt a tárlatot, amely a magyar fotográfusok által készített háborús képeken keresztül vizsgálja, mennyit változott a fegyveres konfliktusok megörökítésének eszköztára az elmúlt egy évszázadban. Az első, gazdagon fotografált háborús eseményt, az első világháborút a Fortepan digitális fotóarchívum segítségével mutatják be, korunk fegyveres konfliktusait pedig Bielik István szíriai, Csudai Sándor ukrainai, Sopronyi Gyula líbiai, valamint Dévényi Veronika – a HM Zrínyi Nonprofit Kft. fotóriportere – afganisztáni képein keresztül ismerhetik meg az érdeklődők. A kiállítás június 2-ig tekinthető meg hazánk ljubljanai nagykövetségének kulturális központjában, a Balassi Intézetben.

Honvedelem.hu; fotó: Capa Központ

IN MEMORIAM

2017. március 27. és április 21. között elhunyt:

Győrössy Ferenc József ny. altábornagy, a Magyar Honvédség halottja (66), Scharrer János ny. vezérőrnagy, a Magyar Honvédség halottja (76), dr. Hajma Lajos ny. ezredes, a Magyar Honvédség halottja (90), Balogh Béla ny. ezredes (78), Miskolczi László ny. ezredes (86), Rataj Endre ny. ezredes (89), Pornói Imre Gábor ny. ezredes (71), Csöre Zoltán ny. alezredes (87), Mári Ferenc ny. alezredes (78), Tóth Ferenc ny. alezredes (84), Balázsovics Róbert ny. alezredes (78), Vincze Sándor ny. alezredes (68), Bene Sándor ny. alezredes (87), Czövek László ny. alezredes (85), Csete Elek ny. alezredes (77), Egerszegi Aladár ny. alezredes (87), Hainrichffy Péter ny. alezredes (75), Mikus Péter ny. alezredes (85), Ollé Béla ny. alezredes (67), Szabó Béla ny. alezredes (90), Szűcs Miklós ny. alezredes (63), Várbiro Lajos ny. alezredes (97), Verrasztó Pál ny. alezredes (83), Szatmári István ny. őrnagy (79), dr. Deli Ferenc ny. őrnagy (63), Horváth Attila Csaba

ny. őrnagy (73), Kertész László Tibor ny. őrnagy (59), Takács Sándor ny. őrnagy (72), Zs. Kovács József ny. őrnagy (87), Bujtás Csaba ny. százados (72), Németh István ny. százados (91), Erdődi Lajos ny. százados (60), Tóth József ny. hadnagy (78), Csengei Károly ny. főtörzszászlós (63), Bukta Ferenc ny. törzszászlós (84), Balla Imre ny. törzszászlós (85), Nagy László ny. törzszászlós (54), Balog Gyula Zsigmond ny. zászlós (70), Kovács Ferenc ny. zászlós (57), Dik Pál ny. zászlós (69), Kovár János ny. főtörzsrőrmester (69), Tóth László ny. főtörzsrőrmester (83), Papp János ny. főtörzsrőrmester (64), Benkő József ny. közalkalmazott (80), Farkas Pálné ny. közalkalmazott (82), Kiss Lajosné ny. közalkalmazott (77), Makk Gyula ny. közalkalmazott (77), dr. Fehér Györgyné ny. közalkalmazott (83), Kele Andrásné ny. közalkalmazott (93), Orosz Sándorné ny. közalkalmazott (73), Varga József ny. közalkalmazott (91), Salga Józsefné ny. közalkalmazott (88).

EMLÉKÜKET KEGYELETTEL MEGŐRIZZÜK

MEGNYITOTTUNK: shop.hmzrinyi.hu

HM ZRÍNYI
TERKEPESZETI ÉS KOMMUNIKÁCIÓS
SZOLGÁLTATÓ KÖZHASZNÚ NONPROFIT KFT.

Zrínyi Kiadó - HM Zrínyi Nonprofit Kft.

1087 Budapest, Kerepesi út 29/B

Nyitva tartás:

hétfő - péntek 8.00 - 15.30

Győr Edina

Tel.: 06 1 459 5373; 06 30 578 1048

E-mail: gyoredina@armedia.hu

HONVEDELEM.HU

A KATONAI HÍRPORTÁL

*Látogasson el
hozzánk!*

**FOTÓK, VIDEÓK,
HAZAI ÉS KÜLFÖLDI HÍREK, SPORT,
INTERJÚK ÉS MÉG
RENGETEG ÉRDEKESSÉG!**

